Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 68 (5.959) • 1986 йил 22 март, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 20 март куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида КПСС XXVII съезди резолюциясини ва Марказий Комитетнинг съездга Сиёсий доклади йўл-йўриқларини бажариш билан боғлиқ бўлган конкрет тадбирларни белгилади. Қабул этилган қарорда совет сиёсий системасининг барча бўғинларини съезд ўртага қўйган кенг миқёсли вазифаларни рўёбга чиқариш соҳасида зўр ғайрат билан бошланган ишга ҳеч кечиктирмай жалб этиш зарурлиги яна бир бор таъкидланди. Экономикани ривожлантириш, социал сиёсат, давлат қурилиши, идеология ишининг энг муҳим масалаларини ҳал этиш билан боғлиқ бўлган чора-тадбирлар комплекси белгилаб олинди.

Жумладан, ҳар бир тармоқда ва ҳар бир корхонада ишлаб чиқаришни янгилашнинг истиқбол программаларини ишлаб чиқиш, планлаштиришни яхшилаш, халқ хўжалигини бошқаришнинг тармоқ ва территориал негизлари бир-бири билан тўғри қўшиб олиб борилишини таъминлаш соҳасида зарур қадамларни қўйиш, маҳсулотнинг сифати тўғрисида қонун қабул қилиш кўзда тутилди. Партиянинг социал сиёсатини амалга оширишга катта эътибор берилди. Шу муносабат билан аҳолининг уй-жой шароитларини яхшилашга, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштиришга, граждан қурилиши сифатини оширишга, мамлакатнинг социал-маданий комплексини ривожлантиришга қаратилган тадбирлар комплекси ишлаб чиқилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси СССР Министрлар Советига, СССР Госплани, СССР Госснаби, тегишли министрликлар ва идораларнинг раҳбарларига, КПСС Марказий Комитетининг бўлимларига яқин вақт ичида съезд кўрсатмаларини бажариш масалалари юзасидан бир қанча ҳуқуқий ҳужжатларнинг лойиҳаларини тайёрлашни ташкил этишни таклиф қилди. Бу ишнинг ўтказилиши устидан контроллик қилиш КПСС Марказий Комитетининг Секретариати зиммасига юклатилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия XXVII съездининг қарорларига амал қилиб, агросаноат комплексидаги иқтисодий механизмни такомиллаштириш, колхоз ва совхозларнинг ташаббусини анча кенгайтириш, уларнинг мустақиллигини ошириш ҳамда ўз фаолияти натижалари учун масъулиятини кучайтириш тадбирлари кўзда тутилган қарор қабул қилдилар. Қарорга мувофиқ қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш ва харид қилиш, шунингдек материал-техника ресурсларини етказиб бериш ҳажмларини белгилашнинг норматив методига ўтилади.

Ўн иккинчи беш йилликда дон харид қилишнинг йиллар бўйича барқарор планларини белгилаб қўйиш, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари юзасидан шу маҳсулотларни Умумиттифоқ ва республика фондларига етказиб беришнинг беш йиллик йиллари бўйичагина тасдиқланган планларини иттифоқдош ва автоном республикаларга, ўлка ва областларга етказиш белгиланди. Озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан маҳаллий органларнинг манфаатдорлигини ошириш ҳамда шу маҳсулотлар билан аҳолини таъминлашни яхшилаш мақсадида гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларни марказлаштирилган фондларга етказиб бериш планлари бажарилганидан кейин шу маҳсулотларнинг ресурслари мазкур органлар ихтиёрида қолдирилади. Колхоз ва совхозлар пландан ташқари жами маҳсулотни, картошка, мева ва сабзавотнинг эса планлаштирилган ҳосилининг анчагина қисмини кооператив савдоси орқали ва колхоз бозорларида сотишлари мумкин. Колхоз ва совхозларнинг ҳамда СССР Давлат агросаноат комитетининг қайта ишловчи ва бошқа корхоналари барча ишлаб чиқариш бўлинмаларини пудрат ва хўжалик ҳисоби шароитларига ўтказиш кўзда тутилади. Меҳнатга ҳақ тўлаш, колхозлар, совхозлар, агросаноат комплекси барча корхоналари, қишлоқ қурилиши ташкилотларининг, агросаноат ишлаб чиқариши бошқа соҳаларининг пул ҳамда кредит билан таъминланиши такомиллаштирилмоқда.

Сиёсий бюро шуни таъкидладики, хўжалик юритишнинг иқтисодий методларини қатъият билан турмушга татбиқ этиш мамлакат озиқ-овқат комплекси ривожини ҳар томонлама жадаллаштиришни, меҳнаткашларнинг хилма-хил озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириш вазифалари ҳал этилишини таъминлаши лозим. Қишлоқдаги ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришнинг ҳозирги босқичдаги бош вазифаси мана шундан иборат, бу вазифани бажариш марказдаги ва жойлардаги сиёсий, ташкилотчилик ва хўжалик ишининг ўзаги бўлиб қолиши лозим.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг ҳисоблаш техникаси соҳасидаги ишларни мувофиқлаштириб олиб боришни яхшилаш тўғрисидаги ҳамда бу техникадан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ҳақидаги қарори қабул қилинди. Қарорда ҳисоблаш техникаси ва информатика СССР Умумиттифоқ Давлат комитетини тузиш ҳамда ҳисоблаш техникаси воситаларини яратиш, ишлаб чиқариш, ундан халқ хўжалигида фойдаланиш ва уларга хизмат қилиш соҳасидаги бутун ишни мувофиқлаштириш учун масъулиятни шу комитет зиммасига юклаш кўзда тутилади.

Сиёсий бюро қишлоқ жойлардаги район маданият уйлари ва клублари қурилишини кенгайтириш ҳамда уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирларини белгилади. Ўн иккинчи беш йилликда ўн биринчи беш йилликдагига нисбатан икки баравар кўп клуб муассасалари қуриш кўзда тутилмоқда. Бу эса кўпгина район марказлари ва қишлоқ аҳоли пунктларида маданий-маърифий ишларни яхшилаш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда клублар ва маданият уйлари ролини ошириш имконини беради.

Сиёсий бюро бир қанча жамоат ташкилотлари, фан ва санъат арбобларининг совет маданияти фондини таъсис этиш ҳақидаги ташаббусини маъқуллади. Таъкидлаб ўтилдики, бундай фонднинг яратилиши партиянинг омма ижодкорлигини бутун чоралар билан ривожлантиришга қаратилган қарорларини амалга оширишда муҳим қадам бўлади. Янги ташкилот аҳолининг турли табақаларини маданий қурилишга жалб этишга, уларнинг моддий имкониятлари ва ижодий куч-ғайратларидан социалистик бадиий маданиятни янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг маданий эҳтиёжларини тағин ҳам тўлароқ қондириш манфаатлари йўлида фойдаланишга актив кўмак бериши лозим.

Сиёсий бюро «Венера-Галлей кометаси» лойиҳаси бўйича амалга оширилган ишларнинг жуда катта илмий ва амалий аҳамиятини, совет олимлари ва конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчилари, кўплаб коллективлар ва ташкилотларнинг планеталараро «Вега» автомат станциясини яратиш ва унинг учишини таъминлашга қўшган катта ҳиссасини қайд этиб ўтди. Бир қанча социалистик ва капиталистик мамлакатлар олимлари ҳамда мутахассисларининг актив иштирокида бундай йирик космик лойиҳанинг амалга оширилганлиги космик фазони тинч мақсадларда ўзлаштириш учун турли давлатлар илмий ва техникавий имкониятларини бирлаштириш мақсадга мувофиқлигини ва самарали бўлишини ёрқин тасдиқлаганлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида КПСС XXVII съездининг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, қардош социализм мамлакатлари билан ҳамкорликни чуқурлаштириш, партиянинг тинчликсевар ташқи сиёсий стратегиясини амалга ошириш борасидаги қарорларини рўёбга чиқариш билан боғлиқ бўлган бошқа бир қанча масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Ўзбекистон архитекторларининг XII съезди

Архитекторлар КПСС XXVII съезди қарорларини бажаришга салмоқли ҳисса қўшишга даъват этилганлар. Ўзбекистон архитекторларининг 21 март куни Тошкентда бўлиб ўтган XII съездида совет кишиларининг фаровонлигини ошириш соҳасида партия белгилаган программани рўёбга чиқаришда меъморнинг роли ва ўрни муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг табрикномасини делегатлар самимий кутиб олдилар. Табрикномани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко ўқиб эшиттирди.

Республика Архитекторлар союзи правлениесининг раиси Т. Ф. Қодирова қилган ҳисобот докладида, делегатларнинг нутқларида ўтган беш йиллик мобайнида Ўзбекистон меъморлари архитектура ижодкорлигида ва илмий-педагогика фаолиятида муайян муваффақиятларга эришганликлари таъкидлаб ўтилди. Бир қанча асарлар халқаро ва Бутуниттифоқ кўриклари ҳамда конкурсларида тақдирланди, шаҳар ва қишлоқларнинг бош планлари тузилди, кўпгина типовой ва ноёб лойиҳалар амалга оширилди, жозибадор архитектура ансамбллари барпо этилди. Республика шаҳарсозлари БАМдаги ишларда, Сибирь нефть бойликларини ўзлаштиришда, Тожикистон ССРдаги зилзила натижасида вайрон бўлган Қайроққум шаҳрини қайта тиклашда фаол қатнашмоқдалар.

Шу билан бирга архитектура практикасида ҳал этилмаган бир қанча проблемалар ва камчиликлар бор, деб айтилди съездда. Бу соҳада билими бўлмаган айрим раҳбарларнинг ўзбошимчалик билан берган кўрсатмалари сабабли бош планларга хилоф иш қилиш баъзи жойларда одат тусига кириб қолган, бу эса каттагина иқтисодий ва маънавий зиён етказмоқда. Уй-жой микрорайонларини комплекс қуришда катта нуқсонларга йўл қўйилди, бу эса меҳнаткашларнинг ҳақли таъналарига сабаб бўлмоқда. Областлар, шаҳарлар, районларнинг бош архитекторлари бу шароитларда муносиб даражада принципиаллик кўрсатмаяптилар. Республика Госстройи ҳам жойлардаги ўз муассасаларига нисбатан ҳамиша талабчанлик қилаётгани йўқ. Кўпгина лойиҳаларнинг авторлари ўз ишларининг амалга оширилиши устидан таъсирчан назорат қилмаяптилар. Кўпчилик шаҳарларга туташ территориялар тартибга келтирилмаган, дам олиш зоналари учун ажратилган майдонлар қисқартирилмоқда. Республиканинг бир қанча саноат корхоналарини жойлаштириш соҳасида пухта ўйланмай қабул қилинган қарорлар жиддий экологик оқибатларга олиб бораётганини делегатлар кўрсатиб ўтишди. Республика архитекторлари қишлоқ меҳнатчилари олдида катта қарздордирлар. Уй-жой, социал-маданий-маиший муассасаларнинг янги лойиҳалари жорий этилиши колхоз ва совхоз посёлкаларининг қиёфасини яхшилашга кўп жиҳатдан ёрдам берган бўлур эди.

Сўзга чиққан нотиқлар КПСС XXVII съездида, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида уй-жой қурилишининг аҳволи қаттиқ танқид қилинганини тўғри деб ҳисоблаб, қурилиш жараёнида архитекторнинг ўрни тўғрисидаги масалани принципиал тарзда ҳал этиш пайти келганини уқтирдилар. Меъморнинг сўзи бундан ҳам салмоқлироқ бўлиши керак. Диққатга сазовор лойиҳаларни амалга ошириш учун ҳамиша ҳам имконият топилмаяпти, чунки қурилиш индустрияси, бу лойиҳаларнинг талабларини бажаришга қодир эмаслиги маълум бўлиб қолмоқда. Завод уйсозлигини такомиллаштириш — поток линияларни янги сериялардаги уйлар ишлаб чиқариш учун тез қайта созлаш имконини берадиган мослашувчан технологияга ўтиш зарур. Партия XXVII съезди ўртага қўйган стратегик вазифалардан бири — 2000 йилгача ҳар бир оилани шинам квартира ёки алоҳида уй билан таъминлаш вазифасини ҳал этишда архитекторлар, қурилиш индустрияси, бинокорларнинг кучларини бирлаштириш лозим.

Таъмирлаш ишларига, қадимий ёдгорликларни, манзарали архитектурани муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш проблемаларига кўпроқ эътибор берилиши керак.

Архитекторларнинг профессионал маҳоратини, кадрлар тайёрлаш даражасини ошириш, чинакам ишчан, ижодий вазиятни вужудга келтириш масалалари шу куннинг талаблари асосида, айниқса кескин бўлиб турибди. Бу ишда союз раҳбарлари жиддий камчиликларга йўл қўйдилар. Кейинги йилларда ижодий ходимлар орасида хушомадгўйлик, принципсизлик кўринишлари рўй берди. Бу эса бадиий савияси паст, ҳашамдор, қимматбаҳо, унчалик зарур бўлмаган лойиҳалар тузилишига, сўнгра эса бу лойиҳалар асосида объектлар қурилишига олиб келди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида бу салбий ходисаларга принципиал баҳо берилди. Танқидни авж олдириш, ижодий негизларни мустаҳкамлаш йўлидан қатъият билан бориш зарурлиги таъкидланди. Софдил ва ошкора фикрлашиш ижодий союз ҳар бир аъзосининг фаолиятида норма бўлиб қолиши керак.

Делегатлар ревизия комиссиясининг раиси М. С. Булатовнинг шу комиссия номидан қилган ҳисоботини тингладилар.

Съезд қабул қилган резолюцияда архитекторларнинг ижодий изланишини такомиллаштириш, лойиҳаларнинг сифатини ошириш ва турларини кўпайтириш, илм-фан ва қурилиш практикаси билан алоқани мустаҳкамлаш, архитектура таълимини йўлга қўйишни яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Съезд республика ижодий союзининг правлениесини ва СССР архитекторлари VIII съездига делегатларни сайлади.

Съезд ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, СССР Архитекторлар союзи правлениесининг секретарлари В. Н. Белоусов, А. П. Кудрявцев, Белоруссия Архитекторлар союзи правлениесининг раиси Е. М. Ковалевский, Арманистон Архитекторлар союзи правлениесининг раиси А. Г. Григорян, қардош республикалар ижодий союзларининг вакиллари қатнашдилар.

* * *

Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениесининг шу куни бўлиб ўтган пленумида Т. Ф. Қодирова правление раиси, В. В. Березин, Р. Л. Конторер, Ҳ. А. Салоҳиддинов, Ҳ. М. Убайдуллаев раис ўринбосарлари қилиб сайландилар.

М. С. Булатов ижодий союз ревизия комиссиясининг раиси этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

Замондошимиз

Ёшликда киши нималарни орзу қилмайди дейсиз. Биров учувчи бўлиб юксакларга парвоз қилишни жуда-жуда истаса, бошқа биров эса олим бўлиш орзусида куйиб-ёнади. Яна кимлардир врач, инженер, агроном, машинист, оддий ишчи ва тикувчи бўлиш истагини кўнглига тугиб қўяди. Орзунинг чеки ва чегараси йўқ.

Клара Рустамова ҳам жажжи қизалоқлигида узоқ-яқинларининг «катта бўлгач ким бўласан!» деган саволларига ҳеч иккиланмай «тикувчи бўламан» дея жавоб берарди.

Йиллар ўтаверди. Савол такрорланаверди. Бир хил жавоб янграйверди. Бу орада Клара ўнинчи синфни тугатди. «Бирор илмни этагидан тутсанг яхши бўларди», дейишди ўшанда оила бошлиқлари қиз истагига қарши бориб.

Ўжар қиз айтганидан қолмади. Меҳнатга чанқоқ Кларанинг Тошкент чарм-галантерия ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўз бағрига олди.

Дастлабки синов, машаққатли кунлар бошланди. «Тикувчи дегани шунчалик бўйин бермас касб бўлса, бошқалари қанақа экан». Ўшанда Кларанинг хаёлидан қайта-қайта шу фикр ўтар, ўйлаган сари юраги сиқилар, кўринишдан оддий бўлган бу тикув машиналарида қандай сеҳрли сир ётганини тасаввур қила олмасди.

Энг муҳими қийинчиликлардан қўрқмаслик эди. Ҳаёт сўқмоқларидан дадил одимлаган киши мақсадга эришмай қолмас экан. Бора-бора сирли машиналар Клара қаршисида лол қолди, тилсимини очди. Шундан бери орадан ўн йилдан ортиқ вақт ўтди. Клара Рустамова корхонанинг фахрига айланди.

— Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига делегат этиб сайланишим мен учун кутилмаган воқеа бўлди, — дейди Клара.— Камтарона меҳнатим коллектив томонидан шунчалик қадрланганида қалбим қувонч ҳисларига тўлди. Бу ишонч зиммамга янада оғир масъулият юклашини юракдан чуқур ҳис этдим.

Клара Рустамованинг бугунги таржимаи ҳоли қуйидагича: Коммунист. Ўн биринчи беш йиллик илғори. Бичувчи. Цех партия ташкилотининг секретари. Октябрь район партия комитетининг аъзоси. Учинчи квартал ҳисобига маҳсулот топшираётган илғор ишчи.

СУРАТДА: Клара Рустамова.

Т. Каримов фотоси.

Делегация қайтиб келди

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Деҳлидан қайтаётиб, 21 март куни Тошкентда қисқа муддат тўхтаб ўтди. Делегация Ҳиндистон Коммунистик партиясининг XIII съездида қатнашди. Делегация составида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлимининг сектор мудири П. В. Куцобин бор эдилар.

Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолари И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, В. А. Головин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат В. К. Михайлов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар ва кузатиб қўйдилар.

(ЎзТАГ).

Мукофотлар топширилди

21 март куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида мукофотларни топшириш маросими бўлди.

Москвада ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалига ҳозирлик кўриш ва уни ўтказишда актив иштирок этганликлари, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари учун республика халқ хўжалиги турли тармоқларидаги ёш ходимлардан катта бир группасига СССРнинг орден ва медаллари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский топширди.

(ЎзТАГ).

Воқеа арафасида

Дам олиш куни клуби

ЭРТАГА

Ленин райони меҳнаткашлари дам олиш куни клуби байрамининг қатнашчилари бўладилар. Бу байрам эрталаб соат 10 дан бошланиб кечгача давом этади. У темирйўлчилар маданият саройи ва унинг ёнидаги оромгоҳда ўтказилади.

Шаҳримизда район меҳнаткашларининг дам олиш кечаларини ўтказиш, таниқли кишилар билан учрашувлар ташкил этиш, оила байрамларини нишонлаш яхши анъанага айланиб бормоқда. Ленин районида эртага бўладиган дам олиш куни тадбирлари кенг кўламда биринчи марта ташкил этилди.

КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVII съездига Сиёсий докладида бундай кўрсатиб ўтилди: «Давлат ва жамоат ташкилотларининг амалий ишини шундай йўлга қўйиш кераккн, бу ишлар оилани, унинг негизларини мустаҳкамлашда бутун чоралар билан ёрдам берсин. Гап жамоат байрамларини, маданий ва спорт тадбирларини, оилавий дам олишни биргаликда ўтказиш учун шароит яратиш устида бормоқда...»

Мароқли ўтказилган чинакам тадбир инсонга манзур бўлади. КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида маданият ва спорт муассасаларининг иш форма ва методларини доимо такомиллаштириш, дам олишни ташкил этишда ҳаваскорлик ва халқ ижодиётининг аҳамиятини ошириш кўрсатиб ўтилган.

Район дам олиш клуби ташкилотчилари — район партия комитети, район ижроия комитети, район комсомол комитети, барча маданий ва спорт ташкилотлари бу байрамни ўтказиш учун қизғин тайёргарлик кўрдилар. Эртага бўладиган учрашувларни бирма-бир санаб чиқиш қийин. Энг яхшиси бу маросимда қатнашиб, унинг ҳар бир тадбиридан баҳраманд бўлиш мақсадга мувофиқдир.

Дам олувчиларни қарийб 30 хил турли учрашув ва концертлар кутмоқда. Лекциялар залида кун бўйи «Жамоат фикрлари минбари», «КПСС XXVII съезди—тинчлик таянчи» шиори остида суҳбатлар тинглаш мумкин. Депутатларнинг кўчма қабулхонаси эрталабдан кечгача ишлайди.

Ижодий учрашувлар «Меҳнат ва санъат иттифоқи» деб аталган. Турли хил кўргазмалар намойиш этилади, «Ёш уй бекаси», «Кўзгу» клублари ишлайди. Район меҳнаткашлари бадиий ҳаваскорлик ансамблларининг концертларидан завқ оладилар. Бундан ташқари «Кучли, эпчил, жасур», «Мини футбол», «Дадам, онам ва мен — спорт оиламиз» деб номланган спорт мусобақалари барчага манзур бўлади.

Озиқ-овқат моллари ярмаркалари дам олувчилар хизматида. Ундан кондитер неъматлари сотиб олиш, миллий таомлар тановул қилиш, чойхўрлик қилиш ва бошқа неъматлардан баҳраманд бўлиш мумкин.

Бутун кун мобайнида кўргазмалар, кўриклар ишлаб туради, музика ва қўшиқлар, рақслар авжига чиқади.

Дам олиш куни клубига хуш келибсиз. У қандай завқ билан ўтганлиги ҳақида биз газетанинг яқин келгуси сонларидан бирида бериладиган репортажда ҳикоя қиламиз.

Саҳифага 100 сатр

Ҳашар—ҳаммага ярашар

Шаҳримиз намунали бўлсин

Ўлкамизда баҳор... Гўзал Тошкентимиз бу фаслда гулга бурканиб, ўзини яна бир бор кўз-кўз қилади. Ҳамшаҳарларимиз эса одатдаги анъанага кўра умумхалқ ҳашарларига чиқишади. Бу сафарги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигига Собир Раҳимов райони меҳнаткашлари олдиндан ҳозирлик кўришди. Ойлик давомида бажариладиган ишлар плани тузиб чиқилди. Район территориясига 63 минг туп дарахт, 45 минг дона яшил тўсиқ ўтқазиладиган бўлинди.

Шу кунларда район кўчаларида бўлсангиз ободончилар ва аҳоли ёрдамида умумхалқ ҳашарлари уюштирилиб, кўплаб ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилаётганлигининг шоҳиди бўласиз. 2-Қорақамиш массивидаги Ўрозбоев кўчасида ободончилар ёрдамида

КЕЧА

кўчат ўтқазиш ишлари бошлаб юборилди. Массивдаги энг кўркам жойлардан бирига айланиб бораётган бу кўчада ирригация шохобчалари атрофига, йўл ўртасидаги хиёбонларга мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Ҳозир София проспекти ўртасида ташкил этилган кўркам хиёбонларга ёзнинг жазирама иссиқ кунларида гулларнинг қуриб қолмаслиги учун пуркагич фонтанчалар ўрнатилмоқда. Бу ернинг 4 километр 600 метрига қувурлар ётқизилади.

Районда ҳар хил чиқиндилар уюлиб ётган майдонларни ободонлаштириш, кўмилиб кетган ирригация шохобчаларини чиқиндилардан тозалаш ишларига катта аҳамият берилмоқда. Адҳам Юнусов кўчасидаги ирригация шохобчаси кўмилиб кетган эди ва ташландиқ жойга айланган эди. Бу ердаги 1,6 гектар майдон тозаланиб, мевали дарахт ўтқазилди. Худди шунингдек Беруний кўчасидаги «Ғунча» кинотеатри қаршисида ҳам ана шундай майдон тозаланиб, 0,3 гектарли хиёбон ташкил этилди. Ҳамза кўчасидаги Ғафур Ғулом кинотеатри ёнидаги хиёбонга 320 туп дарахт кўчати ўтқазилди.

БУГУН

район ободончилари ва меҳнаткашлари ёрдамида кўча ва майдонларга ўтқазилган кўчатлар сони 17 минг тупга етди. Шундан 13600 тупи мевали, 3.200 тупи манзарали дарахтлар. Бундан ташқари 28 минг дона яшил тўсиқ ўтқазиб бўлинди.

— Районимизнинг янада обод ва кўркам бўлишига корхона ва ташкилотлар, маҳаллалар яқиндан ёрдам беришмоқда,— дейди район ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи Ш. Шомансуров, — Айниқса ирригация бўйича давлат лойиҳа конструкторлик бюроси, «Геологоразведка», «Миконд» заводлари, «ТашЗНИИЭП», Беруний, «Пахта», Адҳам Иброҳимов номли маҳаллалар умумхалқ ҳашарларида уюшқоқлик билан иштирок этяпти. Биз ана шундай актив ҳашарчиларга суянган ҳолда районимизни янада гўзал қиламиз.

Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият, намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун шаҳримиздаги барча районларда олиб борилаётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини уюшқоқлик билан ўтказайлик. Ҳар бир кўча, майдон, хиёбон, массивлар ўзининг гўзаллиги билан барчани мафтун этсин.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: 2-Қорақамиш массивидаги Ўрозбоев кўчасида умумхалқ ҳашари.

СОВЕТЛАР ҲАЁТИДАН

Партия халқ сайлаб қўйган вакилларнинг обрў эътиборини мустаҳкамлашнинг ва шу билан бирга уларнинг сайловчилар олдидаги масъулиятини ҳар жиҳатдан оширишни ўзининг бурчи деб ҳисоблаб келди ва ҳисобламоқда. Депутат деган ном лавозимга қўшимча нарса эмас, фахрли имтиёз эмас, балки Советда, аҳоли орасида катта ва қийин ишларни бажариш демакдир.

(КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVII съездига Сиёсий докладидан).

Унинг бахт тушунчаси

КПСС XXVII съезди материалларида таъкидланганидек энг аввало инсон омили ҳисобга олинмаса ҳар қандай яхши иш ва тадбир қоғозда қолиб кетиши мумкин. Шундай экан кишилар саломатлиги, халқ фаровонлигини оширишга мумкин қадар кўпроқ ҳисса қўшиш ҳар бир кишининг бош вазифасидир. Октябрь район Советининг депутати Динора Арашева «Оҳакчи» маҳалласи томон йўл олар экан қилинган ишларни яна бир марта хаёлидан ўтказди.

Тўғрисини айтганда, у маҳалла аҳолисининг таклиф ва мулоҳазалари асосида бир мунча тадбирларни амалга оширишга бош-қош бўлди. Маҳалла кўчаларидаги ўйдим-чуқур жойлар текисланди, тор кўчалар асфальтланди. 64-маршрут автобусларининг қатнов мунтазамлиги яхшиланди. Лекин, ҳали барча масалалар ҳал қилинган деб бўлмайди.

Динора Арашева Тошкент политехника институти бошқариш системасини автоматлаштириш факультетининг студенти. Унинг тақдири жуда кўп тенгдошларига ўхшаш. Илмга бўлган чанқоқлик уни Бухоро область Қоракўл районидан Тошкентга бошлаб келди. Тиришқоқлиги туфайли тезда ўқув юрти коллективи ўртасида ҳурмат топди. Жамоат ишларини иштиёқ билан бажариши билан ажралиб турди. У айни пайтда қизиқарли кечалар, спорт мусобақаларини ташкил этишда ҳам ўзини кўрсатди. Шу боисдан ҳам унга катта ишонч билдиришиб, Октябрь район Советига депутат этиб сайлашди.

Агар унинг кундалик амалга оширадиган юмушларига назар ташлайдиган бўлсангиз, бу ишларни қандай уддалаётганлигига қойил қолмай иложингиз йўқ. Эрталаб машғулотга йўл олади. Дарсдан кейин депутатлар хонасига бориб топшириқлар олади. Улар ҳар хил бўлади. Бир кун шикоятни текшириш учун маҳаллага борса, иккинчи куни автобус маршрутини назоратдан ўтказади. Кечки пайт эса уни гоҳ ётоқхона, гоҳ институт клуби олдида учратасиз.

— Бу ишларга қандай вақт топасиз? — дея мурожаат қилдик унга.

— Кўпчиликнинг ишончини оқлаш керак. Бўлмаса қизариб қолиш ҳеч гап эмас.

Шу гапларда унинг ҳаётининг мазмуни ифодаланган. Сўзи билан иши бир эканлигига қуйидаги мисол гувоҳлик бера олади. Ўтган йили пахта йиғим-терими мавсумида у институтдаги барча студентларни зарбдор меҳнат қилишга ундади. Дастлабки кунларда хирмонга 120—140 килограмм пахта ўйиб барчага намуна бўлди. Шароит бироз қийинлашган пайтларда ҳам зарбдор суръатни бўшаштирмади. Меҳнатда эришган ютуқлари учун у Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Б. МАВЛОНҚОРИЕВ,
Тошкент политехника институтининг доценти.

Чеварларнинг азалдан халқ орасидаги обрўси катта бўлган. Чунки улар ҳар бир кишининг дидига, қоматига мос кийим тикиб, мижозлари қалбига қувонч бағишлашган. Бу ҳурмат ҳозир янада ошиб бормоқда. Бунга Тамара Мелкинанинг фаолиятини мисол келтириш мумкин. Тикувчилик касбини ўрганганида у жажжигина қиз эди. Орадан 20 йил вақт ўтди. Бу йиллар кишиларни чиройли ва хушбичим кийимлар билан кийинтиришга сарфланди.

Касбга бўлган меҳр туфайли замон талабига мос янги моделларни ўзлаштиришда ўзига хос қунт ва ирода кўрсатди. Фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлайдиган чеварга айланди. Бугина эмас, Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-цехига янги ишга келган қизларга касб сирларини ўргатишда касбдошларига ўрнак бўлмоқда.

Ҳалол хизмат унинг обрўсини оширди. Корхона ишчи ва хизматчилари катта ишонч билдириб, уни бир неча марта Октябрь район Советига депутат этиб сайлашган. Тамара Мелкина халқ вакили сифатида савдо ва транспортдаги камчиликларни бартараф этишда фаол қатнашмоқда.

СУРАТДА: илғор ишчи Т. Мелкина.

А. Тўраев фотоси.

Илғорликка ундаб

«Қизил тонг» тикувчилик бирлашмасида маҳсулот сифатини яхшилаш учун жиддий кураш боряпти. Бу курашда халқ депутатлари алоҳида жонбозлик кўрсатиб ишлашмоқда. Иш вақти, мавжуд техника ва хом ашё материалларидан самарали фойдаланиш туфайли Ленин район Советининг депутати Зинаида Лебедева кунлик топшириқни 165—170 процентга бажаришга муваффақ бўлмоқда. Экспериментал цехининг бу тикувчи-мотористкаси айни пайтда янги моделларни ўзлаштириш ва ишлаб чиқаришга жорий қилишда ҳам касбдошларига намуна кўрсатмоқда.

Яна бир депутат Клара Нишонова ҳам жамоат топшириқлари билан бирга ўзининг асосий вазифаси— тикувчиликни уддалашда ҳам пешқадамлик қиляпти. У меҳнат қилаётган 4-цехда эркаклар ва аёлларнинг пальто, плащчлари тикилади. Буюмлар сифатли тикилганлиги учун харидорлар томонидан иштиёқ билан сотиб олинмоқда. Ленин район Советининг депутати Клара Нишонова кунлик топшириқни 220 процент уддалаш билан бирга, икки ёш тикувчига касб сирларини ўргатмоқда.

Яхши ишнинг тарафдорлари кўп бўлади, деганларидек бу ҳаракатга 5-цехнинг тикувчи-мотористкаси, шаҳар Советининг депутати Наталья Коченова биринчилардан бўлиб қўшилди. Илғорларнинг сўзлари қатъий эканлигига шубҳа йўқ. Чунки улар шу йилнинг ўтган икки ойи мобайнида уч ойлик топшириқни бажаришга муваффақ бўлишган.

— Советлар фаолиятини яхшилаш юзасидан бундан кейинги қилинадиган ишларни белгилар эканмиз, бу ишларнинг бирортаси ҳам депутатлар ташаббускорлиги билан мустаҳкамланмас экан, тегишли натижа бера олмаслигини унутмаслигимиз керак,— дейди Н. Коченова — КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида айтилган бу доно фикрлар ҳар биримизни жиддий ўйлашга, изланишга, камчиликларни аниқлаб, бартараф этишга ундайди.

Ваколат даъвати

Депутатлар энг аввало халқ вакилларидир. Бинобарин, ҳузурига кирган сайловчининг арзини тинглаш, амалий ёрдам кўрсатиш, уларнинг бурчидир. Социалистик қонунчилик ва тартибни сақлаш доимий комиссиясининг аъзоси бўлган депутатларнинг вазифаси янада масъулиятли. Шу боис ҳам биз ишни ҳар сафар уларни ўқитишдан бошлаймиз. Бу жуда зарур. Чунки депутатларнинг кўплари ишчи ва хизматчилардир.

Янги составдаги комиссиямиз иш бошлаганига бир йилдан кўпроқ бўлди. Комиссия аъзолари халқ хўжалигининг турли соҳаларига оид қонунлар билан танишганларидан сўнг жамоатчилик топшириқларини бажаришга дадил киришиб кетдилар. Районда аҳолини пропискадан ўтказиш тартибига қандай амал қилинаётганлиги, «Куйбишевец» уй-жой кооперативида хат ва шикоятлар қандай кўриб чиқилаётганлиги, грампластинкалар, экскаватор, «Ташавтоматика» заводларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва социалистик мулкни авайлаб-асрашда қонун талабларидан қандай фойдаланилаётганлигини текширдилар.

Депутатлар ҳеч бир киши қабулга арзимаган шикоят билан келмаслигига ишонч ҳосил қилишди. Бунга бир мисол келтирайлик. Бир куни депутатлар ҳузурига Поленов кўчасининг 3-тупигида истиқомат қилаётган икки аёл келиб, керосин масаласини ҳал қилиб беришни сўрашди. М. Полякова ва Е. Максименко бу ҳақда жуда кўп ташкилотларга мурожаат қилишгани, бироқ у ердагилар майда иш деб масалани ҳал қилишга ёрдам бермаганликларини куйиниб гапиришди.

Депутатлар ўзларига мурожаат қилган сайловчилар истиқомат қилаётган жойга бориб, уларнинг турмуши билан танишишди. Улар бузилмай қолган эски уйларда яшашарди. Хонадонлар газлаштирилмаган. Овқатни примусда пиширишади. Бинобарин, керосин масаласи улар учун ҳаётий масала эди.

Эртасига депутатлар район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ҳузурига бориб, газ билан таъминланмаган хонадонлар учун керосин сотишни уюштиришни илтимос қилишди. Кейин Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармасига мурожаат қилишди. Орадан икки ҳафта ўтгач уларга бошқарма Поленов кўчасидаги 3-тупикда истиқомат қилаётганлар учун керосин савдоси ташкил этилганлигини хабар қилди.

Комиссия аъзолари аҳоли талаб ва илтимосларининг ҳаммаси муҳим эканлигига ишонч ҳосил қилишди. Шу боисдан ҳам улар аҳолининг илтимосларини тинглаб, уларга амалий ёрдам кўрсатишга ҳаракат қилишяпти. Бу нарса КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида ҳам таъкидлаб ўтилди. Унда шундай дейилган: **«Маҳаллий ҳокимият органлари сайловчилардан ваколат олар эканлар, ўз территорияларида ҳаётнинг ҳамма жиҳатлари учун масъулиятни ҳам ўз зиммаларига олдилар. Агар кимдир: бу мен ҳал қиладиган масала эмас, дейдиган бўлса, Советлар учун масалани бу тахлитда қўйиш мақбул эмас. Уй-жой ва маориф, соғлиқни сақлаш ва оммавий талаб қилинадиган моллар, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси, жамоат транспорти ва табиатни муҳофаза қилиш айни улар ғамхўрлик қиладиган соҳалардир».**

— Комиссия аъзолари — Эркин Иброҳимов, Раиса Аҳмедова, Умар Турғунбоев ҳаёт билан ҳамнафас яшаб ишлаётганлари билан фахрланадилар. Улар қабул қилинган қарорларнинг ижросини мунтазам назорат қилиб боришяпти. Шикоятларни истисносиз тарзда текширишмоқда. Бунга яна бир мисол. Район халқ маорифи бўлимида отпуска пуллари ўз вақтида берилмаётганлиги ҳақида шикоятни ўрганиш учун дарҳол комиссиянинг сайёр мажлиси ўтказилди. Қонун талаблари бузилаётганлиги тушунтирилиб, камчиликка чек қўйилди. Ёки корхоналар ва мактабларнинг яқинидаги магазинларда спиртли ичимликлар сотилаётганлиги ҳақидаги шикоятни олайлик. Масалани зудлик билан назорат остига олдик. Комиссия аъзоларининг тавсияси билан корхона ва болалар муассасалари яқинидаги барча озиқ-овқат магазинларида спиртли ичимликларни сотиш таъқиқланди.

Район халқ суди ишини текшириб чиқдик. Текшириш пайтида гражданлик ишларини кўриб чиқиш муддатлари чўзиб юборилаётганлиги, ходимлар ишга кечикиб келаётганлиги ва эрта кетаётганлиги каби камчиликлар аниқланди. Текширишдан сўнг улар бартараф этилди. Бу комиссия иши самарадорлигини исботловчи фактдир.

Эндиги вазифа тасдиқланган план асосида халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам социалистик қонунчиликка қандай амал қилинаётганлигини ўрганишдир. Меҳнаткашларнинг таклиф ва мулоҳазаларига қулоқ солиб, депутатлар фаолиятини янада активлаштирамиз. Бу давр талабидир.

В. КИМ,
Куйбишев район Совети социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш доимий комиссиясининг раиси.

Касаба союз ва ишлаб чиқариш

Ўзаро мажбурият асосида

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг тайёрлов цехидаги янги роботлаштирилган комплексда бир сменада 14 минг дона деталь тайёрланмоқда. Бу штампчи учун белгиланган нормадан икки баравар кўпдир. Ўтган йили корхонада мингдан ортиқ энг янги юксак унумли станоклар жорий этилди. Уларнинг кўпчилигида манипуляторлар бор. Натижада, кўпгина ишчиларни махсус тайёргарликдан ўтказиб, илгари одам етишмай турган участкаларга юбориш имконияти туғилди.

1985 йилги коллектив шартноманинг бажарилиши текширилаётганида ижобий мисол сифатида ана шу ҳақда гапирилиб ўтилди. Текширувда кўпгина касаба союз активлари, жумладан касаба союз ташкилотчилари, цех комитетларининг аъзолари қатнашдилар.

Текширув вақтида шартноманинг биринчи боби — социалистик мусобақанинг ривожига асосий эътибор берилди. Бу соҳада анча иш қилинди. Меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати кенг қулоч ёйди. Юзлаб пешқадам меҳнаткашлар мамлакат коммунистларининг анжумани шарафига мажбуриятларини муддатидан илгари адо этдилар.

Шартномада самолётсозларнинг турмуши, сиҳат-саломатлиги ва дам олишига катта аҳамият берилган. Меҳнат муҳофазаси кўриги ўтаётганда касаба союз активларидан тушган таклифлар инобатга олиниб, шартнома тўлдирилди. Масалан, иш вақтида тебраниб турадиган асбобдан фойдаланган ишчилар учун махсус даволаш хонаси очилди. Бир қанча участкаларда эса шовқин-суронни босадиган ускуналар монтаж қилинди, вентиляция қурилмалари такомиллаштирилди. Бир неча минг нафар ишчи, хизматчилар, уларнинг оила аъзолари завод пансионатларида дам оладилар. Бир ярим мингга яқин меҳнаткаш эса мамлакатнинг курорт ва санаторийларида даволанди.

Бирлашманинг етти мингдан ортиқ меҳнаткаши парҳез таом билан таъминланган. Бирлашманинг озиқ-овқат комбинатида ва цехлардаги ошхоналарда махсус заллар жиҳозланган бўлиб, даволаниш мақсадида истеъмол қилинадиган таомлар шу соҳа мутахассислари бўлган врачларнинг назоратидан ўтади. Касалликларнинг олдини олиш мақсадида мунтазам медицина кўриклари ўтказиб турилгани туфайли, ишчилар ўртасида бетоб бўлиш ҳоллари камайди. Шу билан бир қаторда маъмуриятга асаб ва кўз касалликлари бўйича мутахассис бўлган врачлар ҳамда ревматологларнинг беморлар қабулини тартибга солиш, цех соғломлаштириш пунктлари ва диагностика лабораторияларининг ишини яхшилаш тавсия этилди.

Текширув вақтида шартноманинг бажарилишидаги камчиликлар ҳам очиб ташланди. Социалистик мусобақани ташкил этишда, доимо ишлайдиган ишлаб чиқариш кенгашлари фаолиятида ҳанузгача расмиятчиликка барҳам берилмаган. Ускуналарнинг, айниқса, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг смена коэффициенти оширилмаган.

Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилига янги коллектив шартнома тузилаётган пайтда ишчилардан 300 дан ортиқ таклиф тушди. Давлат планини асосан меҳнат унумдорлигини ўстириш, резервлардан фойдаланиш, янги техникани жорий этиш негизида муддатдан илгари бажариш мўлжаллаб қўйилди. Техникавий ижодкорлик ҳам равнақ топади.

Янги шартнома социал-маиший масалаларни бундан буён ҳам муваффақиятли ҳал этишга хизмат қилади. Кўкламда республикада энг йирик 400 ўринли санаторий-профилакторий ишга тушади. Завод пансионатларини кенгайтириш ҳисобига шу йилнинг ўзидаёқ 20 мингдан кўпроқ одам ҳордиқ чиқаради.

(**ЎзТАГ** мухбири).

Маҳмуда Абдуллаева— 1981 йилдан бери Тошкент бош кийимлари фабрикасида фидокорона меҳнат қилиб келади. Айни кунларда комсомол-ёшлар бригадасига раҳбарлик қилаётган илғор ишчи кунлик топшириқлар 140 процент қилиб бажарилишига эришаётир. Ёш чеварлар бажарган иш доимо сифатли ва унумли бўлмоқда. М. Абдуллаева бошлиқ ёшлар коллективи барча резервлардан оқилона фойдаланган ҳолда меҳнат самарадорлигини янада ошириш учун фидокорона меҳнат қилишаётир.

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори, ёшлар сардори Маҳмуда Абдуллаева.

Т. Каримов фотоси.

Фан—агросаноатга

Иқлим камераларида синаб кўрилмоқда

Г. С. Зайцев номли Бутуниттифоқ ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти олимлари янги навларнинг вилтга чидамлилигини синовдан ўтказишни тажриба далаларидан теплицаларга ва иқлим камераларига кўчирдилар. Олимлар ишлаб чиққан экспресс — ҳарорат методи ғўзанинг хавфли касалликка энг чидамлиларини тезда танлаб олиш ҳамда улардан кейинги селекция жараёнларида фойдаланиш имконини беради. Ғўза ривожланишнинг дастлабки босқичларида ҳар йили 5—6 марта саралаб олинади. Дала шароитида фақат бир марта — вегетация охирида саралаш мумкин. Очиқ майдонда бундай ишни амалга ошириш кўп вақт талаб қилади ва саралаш ҳам пухта бўлмайди, чунки «диагноз»га об-ҳаво таъсир қилади.

Иқлим камерасида ёки теплицада вилт касаллигини қўзғатувчи вертициллиум замбуруғининг кўпайиши учун энг қулай шароит яратиб беради ва уни «ўз таъсирини ўтказишга» мажбур этилади. Ўсимликлар эса ўз ҳимоя имкониятларини намойиш қилиши лозим. Янги метод селекция ишларини жадаллаштиради, яна ҳам бардошли навларни вужудга келтириш имконини беради. Йил охиридан бошлаб, институтда ғўза селекциясини жадаллаштириш комплекси — фитотрон ишга туширилгач бу метод кенг кўламда қўлланилади.

Социализм мамлакатларидан янгиликлар

● ПРАГА

Чехословакиянинг Брно шаҳрида халқаро конгресс тугади. Саноатнинг номашинасозлик тармоқларида роботлаштириш масаласи конгресс қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Ўн бир мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи мутахассислари тажрибани ўртоқлашдилар, пойафзал, ёғочсозлик ва озиқ-овқат саноатида роботларни, автомат бошқариш системасини, бошқа замонавий техникани жорий этиш ва ишлатиш соҳасида ҳамкорлик қилиш имкониятларини муҳокама этдилар.

● БЕРЛИН

Гумбольдт номидаги Берлин университетининг олимлари ва студентлари махсус виставка бўлимларида ўзларининг сўнгги ечимларининг натижаларини намойиш этдилар. Экспозиция мамлакатнинг барча олий ўқув юртларида студентлар ютуқларининг ҳар йили ўтказиладиган кўриги доирасидаги тадбирлардан биридир. Виставка томошабинлари янги яратилган электрон ўлчов аппаратлари ва медицина приборларининг, оптик электрон техникасининг иш принципи билан икки ҳафта мобайнида таниша оладилар. Студентлар ижодиёти бу йилги кўриги доирасида ҳозирги замон илм-фани бир қанча соҳаларининг энг муҳим проблемаларига таалуқли мавзулар юзасидан бир қанча коллоквиумлар ҳам ўтказилади.

● СОФИЯ

Болгария пойтахтидаги совет китоблари янги магазини дастлабки харидорларни қабул қилди. Харидорларга Совет Иттифоқи адабиётини таклиф этувчи мамлакатдаги мана шу энг катта магазин шаҳарнинг қоқ марказида— Русе бульварида жойлашган. Бу магазинда Совет Иттифоқида босиб чиқарилган китобларни ҳам, шунингдек болгар тилига таржима қилинган ижтимоий-сиёсий, илмий-техникавий ва бадиий адабиётни, энциклопедия нашрларини, санъатга оид альбомларни сотиб олиш мумкин.

Болгарияда рус китобини оммалаштириш анъанаси чуқур илдизга эга. 1903 йил Софияда очилган социалистик китоб магазини, шунингдек 1910 йил шу ерда очилган ва Россиядан олинган китобларга ихтисослаштирилган биринчи магазин илк бор болгар китобхонларига рус адабиётини таклиф этган эди.

Ҳозирги вақтда Болгария пойтахтининг ўзидагина СССРда нашр этилган адабиёт 25 тадан кўпроқ китоб магазинида сотилмоқда, рус ва совет авторларининг болгар тилига таржима қилинган асарларини эса деярли ҳар бир китоб магазинида харид қилиш мумкин. Ҳар йили Софияда совет нашриётларининг жами 1,5 — 2 миллион нусхада 10—15 минг номдаги китоблари сотилмоқда.

● ВАРШАВА

Бу йил поляк-совет дўстлиги жамиятининг 30 мингдан кўпроқ аъзоси советлар мамлакатидаги диққатга сазовор жойлар билан таниша олади. Жамият аъзолари ПХРда яқиндагина ташкил этилган «Калинка» туристик бюросининг хизматларидан фойдаланадилар. Саёҳат ишқибозлари учун қардош мамлакат бўйлаб 20 тадан кўпроқ маршрут тайёрланди. Бу маршрутларда анъанавий маданий программа билан бир қаторда саноат корхоналарига бориш, ишчилар билан учрашувлар ўтказиш кўзда тутилади. Маршрутларнинг кўпи биродарлашган шаҳарлар — Варшава билан Москва, Гданск билан Ленинград, Костовице билан Донецк ўртасида туристик группаларни айирбошлашни ҳисобга олиб тузилган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

●

БОЛГАРИЯ. Мамлакат хўжаликларида етиштирилган ранг-баранг гуллар катта шуҳрат қозонган. Кейинги йилларда Болгарияда гул ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқда. Айниқса теплицаларда гул етиштириш кенг йўлга қўйилаётир. Болгар гулчиларининг маҳсулоти Совет Иттифоқи, Венгрия, Чехословакия ва бошқа бир қатор мамлакатларга экспорт қилинаётир.

СУРАТДА: гул териш.

Ёдгорлик лавҳаси

● БРЮССЕЛЬ

«Бу ерда Карл Маркс яшаган, 1846 — 1848 йиллар» деган сўзлар ёзилган ёдгорлик лавҳаси Бельгия пойтахтининг Рю Жан д-Арден кўчасидаги 50- уйда тантанали вазиятда очилди.

Яқинда маҳаллий тарихчилар Маркс оиласи Брюсселда салкам икки йил мобайнида айни шу уйда яшаганини аниқлаган эдилар. Худди шу ерда улуғ немис мутафаккири илмий коммунизмга асос солган машҳур «Коммунистик партия манифести» устида ишлади.

Франция маъмурлари «Ғайри қонуний» сиёсий фаолият учун мамлакатдан чиқиб кетишни 1845 йилда таклиф қилганида Карл Маркс 28 ёшда эди. Унинг шундан кейин бошланган Брюсселдаги ҳаёт даври энг оғир даврлардан бўлди. Бу ерда Маркс оиласи жуда муҳтожликда яшади, унинг уйини доимо полиция назорат қилиб турди. Аммо шундай шароитда ҳам у актив ишлашни давом эттирди: фалсафага оид бир неча муҳим асарлар ёзди, бу ерга келган Фридрих Энгельс билан биргаликда манифестни таҳрир қилди. Тез орада Маркс яна Францияга қайтиб борди, у ерда Франция революцияси бошланган эди.

САМАРАЛИ УСУЛ

Ғарбий германиялик мутахассислар очиқ ҳавода жойлашган чўмилиш бассейнларидаги сув ҳароратини сақлашнинг осон ва арзонга тушадиган йўлини топишди. Бунга оддий полиэтилен плёнкаларидан фойдаланиш туфайли эришилди. Кундузи ғилдиракка ўраб қўйиладиган плёнка кеч тушиши ёки ҳавонинг бирдан совуши билан сув устига ёпилади. Бу ишни икки киши бемалол бажариши мумкин. Самарали усул сув ҳароратини сақлаш билан бирга, сувни иситиш учун кетадиган маблағни 30 дан 55 процентгача камайтириши мумкин.

ҚАЛЛОБЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

Кейинги вақтда қалбаки Америка доллари кўплаб тарқатилмоқда. Бу ишни бажарадиган жиноятчиларни қўлга олиш борасида Аргентина ва Уругвай полицияси катта иш олиб бораяпти. Яқинда бу ерда қалбаки доллар ишлаб чиқарувчиларнинг катта тўдаси қўлга олинди. Қаллоблардан 3 миллион доллардан кўпроқ қалбаки пуллар, кўп миқдорда замонавий босмахона ускуналари мусодара қилинган. Бунга Уругвайнинг Пуэрто-Колониа порти хавфсизлик хизмати ходимларининг эҳтиёткорлиги туфайли эришилди. Буэнос-Айрес шаҳридан келган пассажирнинг шахсий буюмлари орасидан қалбаки пул тайёрлашга мўлжалланган қолиплар топилган.

АНТИҚА ҚЎЛЛАНМА

Ишлаб чиқаришдаги ўқув жараёнининг самарадорлигини қандай қилиб ошириш мумкин! Бу ҳақда англиялик психологлар кўп вақтдан бери бош қотиришарди. Шунда олимлардан бири ўз ҳамкасбларига кулгили фильм мазмунини мароқ билан сўзлаб берди ва узоқ вақт фильмдаги турли хил комик вазиятларни эслаб юришди. Бундан фойдаланган олимлар ўқув фильмларини кинокомедия тарзида яратишга қарор қилишди. Техника хавфсизлиги бўйича дастлабки кинолента яратилди. Илгари ўн марта ўтказилган машғулот давомида ўрганиш қийин бўлган қўлланмадаги қоидалар бир марта фильмни кўриш билан эсда қолди. Ҳозирги кунда Англиядаги фирмалардан бири ана шундай фильмларни ишлаб чиқаришга киришди.

Тошкент—янгича анъаналар шаҳри

30 МАРТ—ХОТИРА КУНИ

Донолар бисотидан

Абадийлик ҳақида

◆ Умрбоқийлик, тўла маънода бўлмаса ҳам, шубҳасиз авлодларда намоён бўлади.

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

◆ Ҳаёт қисқа, лекин шуҳрат мангу бўлиши мумкин.

ЦИЦЕРОН.

◆ Заковатли одамни ҳаётга нисбатан муқаддас эҳтиромидан таниб олиш мумкин.

В. ГЮГО.

◆ Инсон ўлади, аммо халқ барҳаётдир.

М. ГОРЬКИЙ.

◆ Барҳаётлик бирон бир мангу нарса устида ишлашдир.

В. РЕНАН.

◆ Абадият йўлида яшовчи инсон учун ўлим қўрқинчли эмас.

У. ПЕНН.

◆ Умумий ғоя билан руҳланган ва умум манфаатига хизмат қилган одам ўлмайди.

Д. Н. МАМИН-СИБИРЯК.

◆ Ўзидан мангу хотира қолдирадиган инсонлар учун туғилиш чинакам бахтдир.

ПЕРИКЛ.

◆ Ўлимдан қўрқмайман. Йўқ асло! Изсиз йўқолишдан қўрқаман.

М. Ю. ЛЕРМОНТОВ.

◆ Касал бўлиш яхши эмас, ўлим ундан ҳам ёмон, бироқ ўзингдан кейин ҳеч нарса қолдирмаслигингни сезиб туриб касал бўлиш ва ўлиш ҳаммасидан ҳам ёмон.

В. Г. БЕЛИНСКИЙ.

Тарих фанлари кандидати Б. АМИНОВ тайёрлаган.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

Атоқли белорус шоираси Эди Огнецвет серқуёш республикамизда кечган кунларини тез-тез эслаб туради. Улуғ Ватан урушининг ўша даҳшатли йилларида севимли шоира Тошкентда яшаб ижод этган эди. 1941 йилнинг сентябрида Тошкентда урушга қарши ўтказилган хотин-қизлар митингида у нутқ сўзлаб, «...тарих гитлерчи аблаҳлар учун қатъий ҳукмни чиқариб қўйган, бу ҳукм —ўлим ва шафқатсиз ўлимдир» деб фашистларга қаттиқ нафратини билдирган эди.

Ўша йиллари унинг «Н дейка» шеъри ҳам оммалашиб кетди.

Эди Огнецвет ўзининг бу каби хотираларини қоғозга тушириб, уни «Оғир синовлар даври» деб номлади. Дўстлик ва қардошлик меҳри тўла сатрларга бой бу хотирот ўзбек халқининг ўша уруш даврида кўрсатган фидойилиги ҳамда инсонпарварлиги билан узвий боғлиқдир.

Шоиранинг йўл хотиралари, эсдаликлари ва адабий-танқидий мақолаларидан ташкил топган тўпламига «Оғир синовлар даври» алоҳида бир боб қилиб киритилди. Ана шу хотиранomaларда «Ўзбек халқининг меҳр-муҳаббати туфайли қалбида гуллар унган» деган сўзлар — шоиранинг миннатдорчилик туйғуси бадиий ифодасини топган.

С. ОДИЛОВА.

Педагогик маҳорати учун

Ёшларга пухта билим бериб, уларнинг профессионал тайёргарлигини оширишда, ғоявий-ахлоқий сифатларини ўстиришда ўрта махсус билим юртларининг хизмати бениҳоя каттадир. Н. Ғаниев номидаги Тошкент кинотехникуми педагогик коллективи ҳам бу борада бой тажрибалар орттирди.

Кадрлар ўчоғининг М. Миразизов, А. Самиғов, С. Икромов, М. Мирсолиҳов каби моҳир ўқитувчилар ва ёшларнинг жонкуяр мураббийлари педагогик коллективнинг фахри бўлиб қолдилар. Бўлажак мутахассисларда юксак гражданлик позициясини шакллантиришда фидойилик кўрсатиб келаётган бу зиёбахш қалб эгалари меҳнати яқинда муносиб тақдирланди.

Юқори педагогик маҳорати учун улар СССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлиги томонидан «Ўрта махсус таълимидаги аъло ишлари учун» нишонларига сазовор бўлдилар.

А. АЛИЕВ.

Ҳамма баҳра олсин

СССР Маданият министрлиги коллегияси билан Бутуниттифоқ кўнгилли китобсеварлар жамияти марказий правлениеси президиуми бир группа китобсеварларнинг шахсий кутубхоналаридаги адабиётларнинг бир қисмини жамоат фойдаланишига бепул топшириш тўғрисидаги ташаббусини маъқулладилар.

Ҳақиқатан ҳам, бу ташаббус тўғри ва фойдали. Шахсий кутубхоналаримизда ортиқча китоблар борки, ундан бошқалар баҳраманд бўлишлари мумкин. Бу тадбир социалистик турмуш тарзининг афзаллигини кўрсатувчи омиллардан бири бўлиб қолади.

Бизнинг хонадонда ҳам анчагина ортиқча китоб бор. Ташаббусдан руҳланиб, шахсий китобларимнинг бир қисмини кутубхоналарга топширишга қарор қилдим. Бундан кенг китобхонлар оммаси баҳра олсин.

М. ХЎЖАМЕДОВ,
хизматчи.

Филофонистлар клуби

Филофонистлар — ноёб грампластинкаларни коллекция қилувчи ишқибозлардир. Тўқимачилар маданият саройида ташкил этилган филофонистлар клуби бир неча йилдан буён ишлаб турибди. **Куни кеча клубнинг навбатдаги машғулотида геолог Л. Г. Пузерёв ўз коллекциясини намойиш қилди.** Островский номидаги театр ва рассомлик институти ўқитувчиси музикашунос Л. Левашов машғулотни олиб борди.

ТУРФА ОЛАМ

● ТЎНҒИЗ ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Бу ғалати ҳодиса Москва — Рига шоссесининг Псков яқинидан ўтувчи участкасида содир бўлди. Эр-хотин Маршакларнинг «Жигули»си рўпарасида тўсатдан улкан тўнғиз пайдо бўлди. Ҳайдовчи қаттиқ тормоз берди, моторни ўчирди. Тўнғиз бунга ишонч ҳосил қилгач, йўлдан ўта бошлади. Шу пайт иккинчи томондан келаётган юк машинаси ҳам тўхтади. Бир неча минутдан кейин шосседаги ҳаракат тамомила тўхтаган эди. Шунда йўл атрофидаги бутазордан димоғи чоғлик билан хур-хурлаётган она тўнғиз ҳамроҳлигида бешта кичкина тўнғизча чиқди. Улар йўл ўртасида вужудга келган коридор орқали иккинчи томонга, ўзларини кутиб турган «оила бошлиғи» ҳузурига бамайлихотир ўта бошлашди.

● ЛЕНОК БАЛИҚ ВА ҚЎЛҚОП

Василий Даниленко кўп йиллик балиқчилик ҳаётида ҳар турли хўраклардан фойдаланиб балиқ тутган. Муз остидан балиқ овлаш унинг севган машғулоти. Амурда яшовчи беш килограммли катта ленок балиғи учун хўрак ўрнига қўлқоп ҳам ўтаверишини бир тасаввур қилиб кўринг. Қармоққа илиниб сувга тушиб кетган қўлқопга эса балиқ илиниб қолибди. Тажрибали балиқчи бунақа ҳодисани аввал эшитган ҳам, кўрган ҳам эмас...

● ОҲАНГДОР ТИШ ЧЎТКАСИ

Француз хирурги Ж. Сиау оҳанг таратувчи тиш чўткасини... ясади. У икки йил мобайнида болалар қандай қилиб тишларини тўғри тозалашлари устида ишлади. Врач мактаб ўқувчиларини профилактика кўригидан ўтказиш ва улар билан суҳбатлашиш пайтида аниқладики, улар тиш чўткасини нотўғри ушлайдилар. Шундай қилиб, унда музикали тиш чўткасини ясаш фикри туғилди. Чўтканинг сири шундаки, агар унинг ҳаракати нотўғри — горизонтал равишда бўлса оҳанг ўша заҳоти тўхтаб қолади.

Женевадаги кўргазмада ўз ихтироси учун медаль олган врач ҳафтанинг ҳар куни ўзига хос куй ижро этадиган янги тиш чўткасини ясашни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

● ОЛТИ ҒИЛДИРАКЛИ АРАВАЧА

Кёльн (ГФР) шаҳри кўчаларида олти ғилдиракли болалар аравачалари пайдо бўлди. Бу ихтиро автомобилсозликда революцион бурилиш ясамаган бўлсада, аравачанинг йўлдан йўлкага ва остонадан зиналарга ўтиб ҳаракатланиши енгиллашди.

● КЕМЕРОВОДА ЦИКОРИЙ ЎСМОҚДА

Кемерово яқинидаги темир йўлда сачратқи-цикорий ўсиб ётганлигига дуч келган олимларнинг қанчалик ҳайрон қолишганини кўз олдингизга келтириб кўринг. Жумбоқ тезда ечилди. Чунки цикорийнинг уруғларини бу ердан ўтувчи поезд «ташлаб ўтган» бўлса ажаб эмас. Қумли бўлиқ тупроққа тушган цикорий уруғлари яхши кўкарган. Ҳозир олимлар Кузбассда цикорийни маданий етиштириш имкониятларини ўрганишмоқда. Айтиш мумкинки ҳаётнинг ўзи буни амалда исботлади.

● КАККУ ИСТЕЪФОГА ЧИҚДИ

Сан-Францискодан 40 километр шимолда жойлашган Америка шаҳарчаларидан бирида яшовчилар ҳар соатда сигир маърашини эшитишга мажбурлар. Ўт ўчириш станциясининг минорасидаги соат ремонтдан сўнг шундай «овоз» чиқара бошлади.

Эндиликда ҳар бир соат ўтгани сигир маъраши билан нишонланмоқда. Пешин ва ярим тунда эса атрофга поданинг бўкириши таралмоқда.

Наботот—ҳаёт манбаи

Яшиллик оламида

● **Дов-дарахт ва майсалар шовқинни ютишда асосий табиий воситалардан ҳисобланади. Ўлкамизда ўсадиган дарахтлар орасида оқ терак (бақа терак), чинор, жийда, олма, ёнғоқ каби дарахтлар нисбатан кўпроқ шовқинни жиловлайди. Чунки бу ўсимликлар баргларида бахмалсимон туклар, товуш ва чанг ушлайдиган бошқа табиийлик бор.**

● **Ватанимиздаги 4600 дан ортиқ шаҳар ва ишчи посёлкалари ўз яшил зоналарига эга бўлиб, уларнинг умумий майдони 15 миллион гектардан ортиқдир. Ўрмонларни муҳофаза қилиш ва янги яшил зоналар барпо этиш иши билан 2500 дан ортиқ ўрмон хўжалиги шуғулланмоқда.**

● **Ўзбекистонда атиргулларнинг мингдан ортиқ тури ўстирилади. Булардан кўпчилиги шаҳримиздаги хиёбонларга ва бинолар олдидаги гулзорларга экилмоқда. Атиргулнинг энг яхшиси суперстар бўлиб, чиройлилиги билан завқ уйғотади ва гуллари анчагача «қаримай», ёқутдек жилва қилиб туради.**

Фанимиз заҳматкашлари

Дурдоналар хазинаси жонкуяри

— Халқ оғзаки ижодини нимага қиёс қиласиз? — сўраймиз Тўра Мирзаевдан. У бир зум ўйланиб жавоб қилади:

— Хазина, битмас-туганмас хазина. Халқ бу хазинани ўз ақл-заковати, донишмандлиги билан бойитиб боради.

Фольклоршунос олим Тўра Мирзаев халқ оғзаки ижодининг бебаҳо дурдоналарини тўплаб, тадқиқ этишга бутун билимини, куч-ғайратини сарфлаб келяпти.

— Сизда халқ ижодига қачон меҳр уйғонган? — суҳбатимизда давом этамиз.

— Ёшлигимдан халқ қўшиқларини, бадиҳагўй бахшилар достонларини ёзиб олишга қизиқдим, — дейди Тўра Мирзаев мамнун ҳолда. — Бухоронинг Саврак қишлоғида Абу Али ибн Сино номли мактабда ўқиб юрганимдаёқ халқ қўшиқ-достонларига ҳавасим зўр эди. Бухоро Давлат педагогика институтида ўқиганимда ҳам, кейинчалик мактабларда ўқитувчилик қилганимда ҳам кўплаб қўшиқ, достон, мақол-маталларни ёзиб олишга вақт топардим.

Эзгу ҳавас Тўра Мирзаевни А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институтига етаклаб келди, шу ерда аспирантурада ўқиди, таниқли ўзбек олими Ҳоди Зарипов унга устозлик қилди. Ёш олим «Алпомиш» достонининг ўзбек вариантлари» мавзуида кандидатлик диссертациясини ёқлади.

Тўра Мирзаевнинг илмий фаолияти ниҳоятда кўп қирралиги билан ажралиб туради. Олимнинг «Алпомиш» достони вариантларини излаб», «Ўзбек эпосида вариация масалалари», «Алпомиш» достонининг ўзбек вариантлари» асарлари халқ достонларини вариантлар асосида ўрганишга бағишланган. У ўзбек фольклоршунослигининг турли муаммолари устида дадил қалам тебратган серқирра тадқиқотчидир. Олимнинг «Ҳоди Зариф» китобида ўзбек совет фольклоршунослигининг шаклланиш йўллари устоз олим ҳаёти ва ижодиёти мисолида очиб берилган. Иттифоқимиз ва республика журналларида, турли мажмуаларда Т. Мирзаевнинг 200 дан зиёд тадқиқоти эълон қилинган.

Мана ўн етти йилдирки, олим А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти фольклор экспедициясига раҳбарлик қилиб келмоқда. У етакчилик қилаётган экспедиция аъзолари республикамизнинг деярли ҳамма областларида, Жанубий Қозоғистон, Жанубий Тожикистон, Қирғизистоннинг Ўш области, Туркманистоннинг Ташовуз областларида бўлиб, бой фольклор материали йиғиб қайтдилар.

Халқ шогирдсиз устозни мевасиз дарахтга ўхшатади. Т. Мирзаев истеъдодли олимгина эмас, меҳрибон ва талабчан устоз ҳамдир. Унинг ўндан зиёд шогирдлари республиканинг турли илм даргоҳларида ишлаб, ўзбек фольклоршунослигининг муаммоларига доир тадқиқотлар яратмоқдалар.

Тўра Мирзаев халқ оғзаки ижодиётининг чинакам жонкуярларидан биридир. Халқ шоири Эргаш Жуманбулбул ўғли адабий меросини ўрганиш ва нашр этиш ишлар цикли учун (коллектив билан) Абу Райҳон Беруний номидаги республика Давлат мукофотига сазовор бўлгани ҳам олимнинг меҳнатига берилган муносиб баҳо бўлди.

Тиниб-тинчимас иқтидорли фольклоршунос ҳамон халқ ижоди дурдоналарини бойитиш йўлида қизғин меҳнат қилмоқда.

Ғани ЖАҲОНГИРОВ,
Маматқул ЖЎРАЕВ.

ШАНБА ОҚШОМИ

Фан оламида

АККУМУЛЯТОР СУВДА ИШЛАЙДИ

Химиянинг ажойиб мўъжизалари бор. Маълумки, ишқорий металлар, масалан натрий ёки литий сув билан шиддатли реакцияга киришади. Натрий бўлагидан иборат шарчанинг сувли идишдаги ҳаракати ва унинг бир зумда кўздан ғойиб бўлишини мактаб ўқувчиси ҳам билади. Олимлар ана шундай металлар билан сув орасидаги реакцияни секинлатиб, электр энергияси ҳосил қилиш мақсадида фойдаланишга муваффақ бўлишди.

Ихтиро қилинган статик ишқорий элементлар ҳатто энг паст ҳароратда ҳам, худди шундай оғирликдаги қўрғошинли аккумуляторга нисбатан юз баравар кўп электр энергияси ишлаб чиқариш қувватига эга.

Шундан хулоса қилиб айтганда, буюк фантаст Жюль Верн башорат қилган «Наутилиус»ни ҳаракатга келтирувчи натрий батареяларининг техник оламида воқеликка айланиши узоқ бўлмаса керак.

М. НАВРЎЗОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг илмий ходими.

Ҳамшаҳарлар, Сизлар учун

Баҳор туҳфалари

Республика ўрмон хўжалиги министрлиги биноси ёнида «Ўрмон туҳфалари» магазини очилганига унча кўп бўлгани йўқ. Магазин пештахталарига Ўзбекистоннинг саховатли табиати етиштирган наъматак, асал, қуритилган мевалар, зираворлар, консерва маҳсулотлари, новдалардан тўқилган турли хил бежирим буюмлар қўйилган.

Яқинда магазинда яна бир янги бўлим очилди. Алоҳида қилиб қурилган ойнаванд дўкончада турли хил дарахт, бута ва гул кўчатлари сотилмоқда.

— Республика ўрмон хўжалиги тармоқлари бизни керакли кўчатлар билан таъминлаб туради, — дейди магазин директори ўринбосари Р. Кабиров. — Бурчимулла, Бахмал, Андижон, Қўқон, Наманган ва бошқа ўрмон хўжаликлари билан мунтазам алоқа ўрнатганмиз. Март ойида улар магазинимизга 15 минг туп ёнғоқ, 40 минг туп терак, 50 минг туп бута, минг туп арча, 20 минг атиргул, 10 минг туп мевали дарахт кўчатларини етказиб берадилар. Магазинда зарурий ниҳоллар учун олдиндан буюртма ҳам қабул қилинади.

Оқшомхонлар учун учрашув

Эркин ВОҲИДОВ: «АҚЛЛАР КУРАШИ, ТУЙҒУЛАР ЖАНГИ»

«Шахмат... Қадим-қадимдан ўзининг сирли мўъжизаси билан одамзот қалбини забт этган бу қизиқарли ўйин кишига олам-олам завқ-шавқ улашади, маънавий қувват бағишлайди. Ҳозирги пайтда, бу кўҳна ўйин дунё халқлари ўртасида катта нуфузга эга. Шахматни барча—ёшу қари ўйнай олади. У одамнинг фикрлаш қобилиятини чархлайди ёки бошқача қилиб айтганда истеъдод сайқалининг тиниқ чашмасидир. Бизнинг Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Эркин Воҳидов билан бугунги суҳбатимиз шу ҳақда.

— Эркин ака, мумкин бўлса шахматни севишингизнинг боисини айтиб берсангиз.

— Инсон заковатининг даҳоси яратган мўъжизалар ичида шахмат деб аталган сеҳрли олам бор. Бу олам, яъни биз яшаб турган оламнинг олтмиш тўрт катакдаги мўъжаз инъикоси, кичкина тахтага кўчган шакли жаҳоншумул ижод намунаси ва ижод саҳни сифатида мангу ва бепоёндир. Шахматда мен шеъриятнинг, мусиқанинг, меъморлик ва рассомликнинг туғишган биродарини кўраман, турмушнинг чигал ва мураккаб, ҳаққоний ва бешафқат қонуниятларини ҳис этаман.

Ҳаётга ҳар кимнинг ўз муносабати бўлганидек, санъатни ҳар ким ҳар хил қабул қилганидек, шахматдан ҳам ҳар ким ўзича баҳраманд бўлади. Биров уни эрмак учун ўйнаса, биров ўзининг қобилиятини чархлайди, бошқа биров эса ундан эстетик завқ олади. Мен учун шахмат аввало ўзни тарбиялаш манбаи. Ҳаёт сўқмоқларида янглишмаслик, ягона тўғри йўлни топа билиш, мураккаб ҳолатларда тез ва теран фикр қила олиш, ҳар бир вазиятга тўғри баҳо бера билиш, шошқалоқ сўз ва шошқалоқ хатти-ҳаракатдан тийилиш сингари хислатларга бизни шахмат ҳам ўргатади. Шахмат кишида дадиллик ва курашчанликни тарбиялайди, иродани, мақсад сари интилувчанликни шакллантиради. Бу хусусиятлар айниқса ҳозирги замон одамига жуда зарур.

Давр бизни ҳисоб-китобли, тежамли ва омилкор бўлишга, фойда-зарарни ўйлашга чақирмоқда, ҳар бир ишга пировард натижага қараб баҳо беришини талаб этмоқда. Шахматда қурбон бериш қоидаси бор. Мақсадга тез ва шахдам етиб бориш учун катта-кичик қурбонлар беришга тўғри келади. Буни ҳаётга кўчарадиган бўлсак, оқибат ғалабага эришмоқ учун дадил, масъулиятни бўйинга олган ҳолда турли сарфиятдан чўчимаслик керак бўлади. Боз устига катта мақсад йўлида биз ўз ҳаловатимизни, ширин уйқу ва ширин манфаатимизни қурбон қиламиз.

Ҳаётнинг ҳам, шахматнинг ҳам ёзилган ва ёзилмаган қоидалари бор. Уларга амал қилмаган киши албатта қоқилади. Лекин шундай вазиятлар содир бўладики, қоидани онгли равишда, кўпчилик манфаатини кўзлаб бузишга ҳам тўғри келиб қолади. Керак бўлганда одам ечинмай ўзини сувга ташлайди, тап тортмай ёнаётган уйга киради ёки куни-кеча газеталарда ёзилган милиционер каби ўз енгил машинасини баҳайбат КрАЗнинг прицепига олиб бориб уради.

Қоидани ўзгармас деб, ривожланишга боғламай унга тиш-тирноғи билан ёпишиб олган одам шахматда ҳам, ҳаётда ҳам ғалаба қилолмайди.

Шахматда буюк адолат бор. У янглиш учун бешафқат жазолайди, тадбир учун қувончлар ҳадя этади. Ҳаётда баъзан ёш истеъдод эгаси узоқ вақт кўпчиликка танилмай, унинг меҳнатига одил баҳо бермай юриш ҳоллари бўлиши мумкиндир, лекин шахматда бундай қилиб бўлмайди. Унда қариндош-уруғчилик, маҳаллийчилик, ялтоқилик, тарафкашлик эътибор топмайди. У ақллар кураши, туйғулар жанги...

— Шахматнинг одамларга таъсир кучи ва унинг хусусияти ҳақида нималар дея оласиз!

— Шахмат кишида яхши ахлоқий фазилатларни тарбиялайди. Негаки у руҳий соғломликни, жисмоний қувватни ҳам талаб этувчи ўйин. Шахмат ёшларни маишатбозликдан, ичкиликдан, ахлоқий бузуқликдан тияди. Бундай ёмон одатлар шахматдек гўзал ва оқил ўйинга тамом бегона ҳисобланади.

Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, кейинги йилларда республикамизда шахматчиликнинг тараққиётида анчагина олдинга силжиш юз берди. Ўрта Осиё ва Қозоғистон регионида биринчи гроссмейстер Г. Аъзамовнинг ютуқлари ҳаммани қувонтиради. Анъанавий А. Хўжаев мемориали ўлкамиз шахматчилари учун маҳорат мактаби ва кўриги бўлмоқда. Бироқ шахматга эътибор ҳали кўнгилдагидек эмас. Қани энди шаҳар марказида шинам шахмат кафелари бўлса, Тошкент шахматчиларининг эскидан севимли тўпланадиган жойи — Горький номидаги истироҳат боғининг чойхонаси қаровли ҳолга келса, ноширларимиз шахмат маҳоратига оид қизиқарли китобларни кўпроқ нашр қилсалар...

— Дунёдаги машҳур шахматчилардан қайси бири сизнинг қалбингизни забт этган!

— Шахмат оламининг буюк ижодкорларидан Андерсен, Морфи, Алехин ўйнаган партияларни кўриш менга ҳузур бағишлайди. Михаил Талнинг маҳорат юксаклигида яралган ижод намуналарини таҳлил қилиш ҳам завқли.

— Ҳозирги пайтда ўзларининг шахмат оламидаги мўъжизалари билан мухлисларни лол қолдираётган икки забардаст шахматчи — Гарри Каспаров ва Анатолий Карповлар ҳақида қандай фикрдасиз!

—Тўғрисини айтсам, Г. Каспаров ва А. Карповларнинг ўйини шу қадар чуқур ва мураккабки, уларнинг мақсади ва ғояларини англаб етиш учун малакали шахматчи бўлиш керак. Уларнинг ўйини олдида машҳур гроссмейстерлар ҳам лол бўлган пайтда, оддий ҳаваскорнинг баҳо бериши жуда қийин.

Арифметикани билмаган одамнинг олий математика асарини таҳлил қилиши мумкин эмас. Бироқ бир нарсани яхши ҳис қиламанки, бизнинг замондошимиз бўлган бу улуғ шахматчилар ўтмиш ва ҳозирги шахматчиларнинг барчасидан бир бош баланд.

— Суҳбатингиз учун катта раҳмат!

Суҳбатни Анвар ИНОҚОВ ёзиб олди.

Янгилик! Хабарингиз борми?

Сатира гулдастаси дасталанмоқда

Залда олти йигит икки томонга бўлиниб турди-ю, тарақ-туруқлар тинди. Аския бошланиб кетди.

—Қайси пайровдан оламиз дейсизлармиз? Майли, сизлар яхши кўрган спектакллардан олақолайлик. Фақат биздан енгилиб кейин **«Армон»**да қолмасаларинг бас.

—Йўқ, биз ўзимизга ишонамиз. Унақа мақтанчоқ **«Олифта»**лардан эмасмиз.

— Туришларингни қаранглару, тағин олифтамасмиз дейсизлар. Ҳозир баҳор, айни иш қизиган пайт. Сизлар эса худди **«Курорт»**да юргандай бемалолсизлар.

—Биз ишни қойиллатаяпмиз. Лекин сизларни билмадик. Ёки бу йил ҳам ерга чигит тушмасданоқ, планни бажардик деб рапорт бериб, **«Имон»**ни ютмоқчимисизлар?

—Асло **«Тўйдан олдин томоша»** кўрсатиш сизларнинг қўлингиздан келади.

—Сизлар эса тўй ҳам қилиб ўтирмай **«Беш кунлик куёв»**дай гердайишларинг мумкин.

—Биз тўй қилмасак, яхши экан. Сизлар тўй қилиб қўйиб **«Қиёмат қарз»га** ботасизлар.

—Ишқилиб, охири бахайр бўлсин. Фалонча ҳосил берамиз деб **«Баланд дорга осилган»**сизлар.

—Сўзимизнинг устидан чиқамиз. Мана, сизлар **«Майсаранинг иши»**ни қилиб юрмаган бўлсаларинг бас.

—Ишимиздан кўнглимиз тўқ. Аммо сизлардан хавфсираяпмиз. Бир кунмас, бир кун бошларингга **«Ажаб савдолар»** тушмасин-да.

—Ишимиз яхши деяпмиз-ку, **«Ишонмасанг, ўламан!»**

— Йўқ, ўлманг. Нима, кейин сизларнинг қилмишларингиз учун **«Аяжонларингиз»** жавоб беришадими?

—Ҳалол меҳнат бор жойда ошириб ёзишнинг сира ҳожати йўқ экан, кўрдиларинг. Шунинг учун энди пахта заводининг тарозибони атрофида **«Парвона»** бўлишни ўйламанглар.

—Биз парвона бўлишни ўйлаяпмизми? Ўзларинг хўл пахта олиб бориб, лабораторияда **«Жон қизлар»** деб ялинишни маслаҳат қилмаяпсизлармi, ишқилиб?

—Энди улар ҳам гапга кирмайдиган бўлишган, **«Куёв»**лари доим ёнларида эмиш.

—Ёнларида куёвлари бўлмаса ҳам пахтангизга пармасини тиқиб кўриб, **«Тошболта,** намлиги **ошиқ»** дейишади бари бир.

—Уни-муни қўйинглару, дўстлар, келинглар ҳалол ишлайлик. Қинғир ишнинг охири **«Трибунал»** эканлигини унутмаслик керак.

— Кейинчалик **«Тобутдан товуш»** чиқариш фойдасиз.

—Ҳа, иложи борича мана шундай нохуш ҳолларнинг олдини олишда ёрдам берсин деб, ҳукуматимиз Сатира театри ташкил қилди. Энди мана шу саҳнадан туриб, турли **«Шайтон фаришталари»...**

— «Қароқчилар»...

—«Зўраки табиб»лар...

—Ва бошқа жамият дардисарларини...

—Аёвсиз фош қилайлик!!! Адолат **«Йўлчи юлдузи»**миз бўлсин!!

Бош режиссёр Носир Отабоев уларни тўхтатди.

—Яхши. Навбатдаги номерга ўтамиз,—деди у.

Юқорида репетиция зали ҳаётидан бир лавҳа ҳикоя қилинди, холос. Аслида эса республика Сатира театри репетиция зали доим банд, эртадан то тунгача тинимсиз машқлар бормоқда. Чунки янги театр коллективи тез кунлар ичида томошабинларга турли ярамас иллатларни фош этувчи дастлабки сатира гулдастасини тақдим қилмоқчилар. Бу уларнинг КПСС XXVII ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини амалга ошириш борасида қўшган ҳиссалари бўлади.

О. ФАРМОНОВ.

ИРКУТСК. «БратскГЭСстрой»нинг санаторий-профилакторийсида ишчи-хизматчиларнинг дам олиши учун барча қулайликлар яратилган. СУРАТДА: санаторий-профилакторийнинг ошхонасида.

ТАСС фотохроникаси.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

ФУТБОЛ

Республикамиз пойтахти Тошкент области ва Ленинобод шаҳри спорт майдонларида «Пахтакор» командаси хотира совrини учун анъанавий турнир давом этмоқда. Мусобақада Россия Федерацияси, Тожикистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон командалари қатнашяпти.

Мазкур турнирда Тошкент областининг «Шахтёр» (Ангрен) ва «Соҳибкор» (Халқобод) командалари муваффақиятли иштирок этмоқда. Ангренликлар турнирда иккинчи ғалабани қўлга киритишди. Сўнгги турда улар Ўзбекистон терма командаси билан беллашишди. Ангренликларнинг бевосита устунлигида ўтган мазкур учрашув 3:1 ҳисобида уларнинг фойдасига ҳал бўлди. Шуни таъкидлаш кераки, «Шахтёр» командаси мусобақада муваффақиятли қатнашиш билан бирга чиройли ва комбинацион ўйин ҳам кўрсатмоқда.

Халқободлик футболчиларнинг Ленинободнинг «Хўжанд» командаси билан бўлган иккинчи учрашувида ҳисоб очилмади. Бугун учинчи тур ўйинлари бўлади. «Соҳибкор» (Халқобод) командаси «Хива» спортчилари билан, «Шахтёр» (Ангрен) футболчилари эса Ленинободнинг «Хўжанд» командаси билан беллашишади.

* * *

Олий лига командалари ўртасида мамлакат 49-чемпионатининг 4-тур ўйинларидан бири бўлиб ўтди. Бунда Ленинграднинг «Зенит» ва Одессанинг «Черноморец» командалари учрашишди. Кескин кураш остида ўтган бу матч 1:0 ҳисобида «Черноморец» командасининг ғалабаси билан якунланди.

ШАХМАТ

Республикамиз шахмат-шашка клубида эркаклар ўртасида Ўзбекистон чемпионати давом этмоқда. Еттинчи турда мусобақа пешқадами — чирчиқлик спорт мастерлигига номзод Михаил Салтаев ҳамшаҳри Яков Гейслерни мағлуб этиб, очколар сонини олтитага етказди ва ўз мавқеини янада мустаҳкамлади. Шунингдек, иккинчи ўринда бораётган тошкентлик спорт мастери Валерий Логинов ҳам тўплаган очколари жамғармасига битта очко қўшди. У спорт мастерлигига номзод Михаил Ангелисни енгди. Ундан ярим очко ортда бораётган самарқандлик спорт мастерлигига номзод Ш. Сафин ҳам еттинчи турда бултурги Ўзбекистон чемпиони, спорт мастери Рашид Зиятдинов устидан ғалаба қозонди.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/III да **Сўғд элининг қоплони**, 23/III да **Балет триптихи** (12.00), **Пиковая дама** (17.00), 24/III да **Ялмоғиз кампир Қорбобога қарши** (11, 13, 15.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/III да **Парвона**, 23/III да **Юлдузли тунлар** (11.00 ва 15.00), 24/III да **Зебуннисо** (11.00 ва 15.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/III да **Паранжи сирлари**, 23/III да **Чароғондир чўлда юлдузлар**, 24/III да **Ёшликда берган кўнгил**.

КИНО

22 МАРТДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МОСКВА УЧУН ЖАНГ». Иккинчи фильм «ТАЙФУН» — **Чайка** (16, 20.00; телефон 77-06-20).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ЁВВОЙИ ХМЕЛЬ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» — **Искра** (18, 21.00; телефон 39-14-59).

«ҚАДИМИЙ ЭҲРОМ ХАЗИНАСИ» — **Дружба** (17, 18.20, 20.30; телефон 66-15-75).

«КАТТА САЙР» — **Ватан** (16, 18.30, 21.00).

23 МАРТДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МОСКВА УЧУН ЖАНГ». Иккинчи фильм «Тайфун» — **Чайка** (12, 16, 20.00; 77-06-20).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ЁВВОЙИ ХМЕЛЬ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» — **Искра** (12.20, 15, 18, 21.00; телефон 39-14-59).

«ҚАДИМИЙ ЭҲРОМ ХАЗИНАСИ» — **Дружба** (11.30, 12.30, 14, 15, 17, 18.20, 20.30; телефон 66-15-75).

«КАТТА САЙР» — **Ватан** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети Тошкент шаҳар Ҳунар-техника таълими бошқармасининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

22-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ ОПЕРАТОРИ ИХТИСОСИ БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой.

ЎҚИШГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчиларга ҳар ойда 70 сўмдан стипендия ва ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан справка, турар жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 3 дона фотосурат.

ПАСПОРТ ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 60-уй (2, 9, 17, 18, 19, 21, 51, 60, 72, 89, 56, 57, 67, 156, 165-автобуслар, 2, 3, 16, 22, 23, 25, 18, 29-трамвайлар, 14, 21-троллейбусларнинг «Олой» бозори» бекати).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриёти коллективи қўриқлаш бўлими бошлиғининг ўринбосари О. Исаевга онаси

Зебуннисо СОБИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Чилонзор районидаги 29-поликлиника коллективи поликлиника бош врачи Т. И. Саидовга укаси

Ўткир Иноятович САИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР 24—30 МАРТ

ДУШАНБА, 24. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.50 «Нега ва нима учун». Болалар учун кўрсатув.
10.20 Футбол шарҳи.
10.50 Л. Кассиль қаҳрамонлари экранда. «Қаҳрамоннинг биродари». Бадиий фильм
11.55 «Сенга қўшиқ ҳадя этаман». Томскдан олиб кўрсатилади.
12.30 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари программаси.
16.05 «Онамларнинг мактаби».
16.35 XVII аср рус санъати.
17.20 «Фан ва техника». Киножурнал.
17.30 XV Бутуниттифоқ болалар ва ўсмирлар музикаси ҳафталигига.
18.20 «Греция. Мустақиллик куни». Киноочерк.
18.45 «Горнчилар, қаердасиз!».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Жадаллаштириш».
20.00 Сиёсий театр. «Буэнос-Айресдаги интервью».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Буэнос-Айресдаги интервью» фильм-спектаклининг давоми.
22.55 «Заводимиз клубида». Телевизион ҳужжатли фильм
23.15 «Дунё воқеалари».
23.30 Футбол шарҳи.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.40 «Рашель К.ни ким ўлдирди?». Бадиий фильм (Куба).
10.45 «Фан ва турмуш».
11.15 «Шахмат мактаби».
11.45 КИРОВ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
12.45 «Фока — ҳар бир ишга қодир». Мультипликацион фильм.
13.05 «Ералаш» нима ўзи?» Телевизион фильм.
15.15 СССР халқ артисти Е. Серкебаев ҳамда МТ ва БР эстрада симфоник оркестрининг концерти.
16.20 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» (Москва)—«Динамо» (Тбилиси). 2-тайм.
18.30 Янгиликлар.
18.50 Г. Беседина куйлайди.
19.15 «Яна мен сизлар билан...». Телевизион бадиий фильм
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!».
20.45 «Здоровье».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Баскетбол бўйича СССР чемпионати.

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Ватанимни шарафлайман».
8.10 «Оила ва болаларнинг саломатлиги».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
18.15 Янгиликлар.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Орлёнок».
19.10 «Чорвачилик — зарбдор фронт».
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Созандалар ҳақида ҳикоялар».
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Санъат усталари». ЎзССР халқ артисти Яйра Абдуллаева.
23.15 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

18.05 «Ғалати гаров». Бадиий фильм («Ленфильм»).
19.20 Қизиқарли математика.
19.55 «Свердловск музикали комедия театри — бизнинг меҳмонимиз».
20.25 «Қорлар эрий бошлаганда...». Телефильм.

СЕШАНБА, 25. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Спорт ҳафталиги.
10.15 Г. Боровик. «Буэнос-Айресдаги интервью».
12.30 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ уфқлари». Ҳужжатли фильмлар.
16.00 П. И. Чайковскийнинг «Шчелкунчик» балети.
17.30 «Шахмат мактаби».
18.00 «Экологик кундалик». «Висимнинг омади юришмаяпти».
18.20 «Икки миллат». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультипликацион фильм.
19.55 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси («Экран»). 1-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Совет санъати саҳифалари. Адабиёт ва театр».
23.05 «Рус қишини кузатиш». Фильм-концерт премьераси
23.35 «Дунё воқеалари».
23.50 Спорт ҳафталиги.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.35 «Яна мен сизлар билан...». Телевизион бадиий фильм.
10.50 «Будильник».
11.20 «Рус тили».
11.50 «Константин Симонов». Ҳужжатли фильм. 1-серия — «Ёлғон, дўст ўлмайди» («ЦСДФ»).
12.50 Француз тили.
13.30 «Ойга саёҳат». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси (ВХР). 1-серия.
14.25 «Истеъдод». Телевизион журнал.
14.55 «Серенада» духовой чолғулар квинтети чалади.
15.25 В. Гаршин. «Рассомлар».
16.05 Янгиликлар.
18.30 Янгиликлар.
18.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.30 Ритмик гимнастика.
20.00 «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Баранкин, одам бўл». Мультипликацион фильм. 1-қисм.
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Ажойиб кишилар ҳаёти. «Дўстлар». Бадиий фильм
23.40 «Чоржўй». Телевизион ҳужжатли фильм (Ашхобод).

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Пионер телетайпи».
8.10 «Тарханлар». Телефильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
18.15 Янгиликлар.
18.30 Болалар учун фильм. «Умидимизнинг оқ белбоғи».
19.00 «Ноз-неъмат бунёдкори».
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!
20.15 «Занданечи сирлари». Ҳужжатли фильм
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Телевизион новеллалар театри.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Пароль — «Регина» меҳмонхонаси». Бадиий фильм
23.40 «Бугун оламда нима гап?».

● ЎзТВ II

9.00 — 16.10 МТ II.
16.55 Кўрсатувлар программаси.
17.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим»
17.40 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари.
18.10 «Дахлдорлик». Телефильм.
18.40 «Қандай бўлмасин». Бадиий фильм (Ялта киностудияси).
20.00 «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма.
21.00 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!
21.30 МТ II.

ЧОРШАНБА, 26. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
10.45 «Қалб поклигича қолаверсин». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск).
11.00 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Балиқчининг нони». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Владивосток).
15.40 «Гепард қайтяпти». Болалар учун телевизион бадиий фильм
16.45 «Таллиннинг музикали манзаралари».
17.10 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
17.40 Ангола Халқ Республикаси миллий ансамблининг концерти.
18.15 Ю. А. Гагарин парвозининг 25 йиллигига.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Хушёрлик — ҳаёт нормаси».
20.00 «Дунё ва ёшлар» кўрсатувига ойлик илова.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Футбол бўйича ўртоқлик учрашуви. СССР — Англия терма командалари.
23.45 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Дўстлар». Бадиий фильм.
10.50 «Оддий — мураккаб ҳақиқатлар».
11.20 «Бил ва уддала».
11.50 «Константин Симонов». Ҳужжатли фильм. 2-серия.
12.45 Немис тили.
13.15 «Ойга саёҳат». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси (ВХР). 2-серия.
14.10 МАРИ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
14.50 «Болакай ва қизча». Мультипликацион фильм.
15.00 «Саломатлик академияси».
18.30 Янгиликлар.
18.45 Кичик концерт.
19.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
20.00 «Музикали киоск».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!».
20.45 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
21.15 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Чет эл фильмлари экрани.

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Атеистик руҳда тарбиялаш».
8.10 Ишчи ёшлар учун.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
18.15 Янгиликлар.
18.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади.
19.00 Хотира кунига. «Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди».
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 «КПСС XXVII СЪЕЗДИ ХАЛҚАРО ҲАЁТНИНГ АКТУАЛ ПРОБЛЕМАЛАРИ ҲАҚИДА».
20.15 «Уларни театр кутмоқда». Ҳужжатли фильм.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Ўзбек куйларидан концерт.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.00 Халқаро театр кунига. «Театр учрашувлари».

● ЎзТВ II

9.00 — 16.05 МТ II.
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Таня ва икки мушкетёр». Бадиий фильм (ЧССР).
18.15 «Пионер телетайпи»
18.25 «Иқбол». Қизлар конкурс программаси (такрорий).
19.45 Ритмик гимнастика.
20.05 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
20.40 «Елкама-елка туриб». Телефильм.
21.00 «Сизнинг бўш вақтингиз».

ПАЙШАНБА, 27. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Доктор Айболит». Мультипликацион фильм премьераси. 1, 2, 3 ва 4-сериялар.
10.30 «Саёҳатчилар клуби».
11.30 «Асли болаликдан». А. Толстой. «Никитанинг болалиги».
12.15 «Халқ ижодиёти». Телевизион кўрсатув.
12.45 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Замондошимиз». Ҳужжатли фильмлар.
16.05 Л. Кассиль қаҳрамонлари экранда. «Болакайлар». Телевизион бадиий фильм («Экран»). 1-серия.
17.20 Бангладеш миллий ансамблининг концерти.
17.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.15 «Сергей Костриков». С. М. Кировнинг болалик ва ўсмирлик йиллари ҳақида телевизион ҳужжатли фильм (Киров шаҳри).
18.35 «Фан ва турмуш».
19.05 Мультипликацион фильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сўзни амалда иш билан оқла».
20.00 «Ока тонги». Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»).
20.10 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Халқаро театр кунига.
23.25 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 РСФСР халқ артисти В. Климов чалади (скрипка).
19.00 ОРЕНБУРГ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
20.00 Ритмик гимнастика.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!».
21.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Саргузашт фильмлар экрани. «306-иш» («Мосфильм»).
23.20 Украина телевидениеси ва радиосининг бандурачилар триоси ижро этади.

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Студент ёшлар учун. «Ижод ва изланиш».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
18.00 Янгиликлар.
18.15 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!
18.45 Адабий театр. А. Пўлканов. «Мангуликка суиқасд».
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 «Амалий давра суҳбати».
20.20 Хотира кунига. «Халқ қалбида». Ҳужжатли фильм
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Фарғона область Қўқон шаҳар «Сарвигул» ансамблининг концерти.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Эртага—премьера».
23.15 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 17.15 МТ II.
17.15 Кўрсатувлар программаси.
17.20 «Мўъжизалар куни». Болалар учун фильм-концерт.
17.45 ЎзССР тарихи.
18.10 «Тўнғич». Бадиий фильм.
19.25 Халқаро театр кунига.
20.10 Реклама.
20.20 Эстетика асослари.
21.00 Хотира кунига. «Янги урф-одатлар — ҳаётга!»
21.30 МТ II.

ЖУМА, 28. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Доктор Айболит». Мультипликацион фильм премьераси.
10.15 Ўзбекистон ССР Давлат телерадиоси халқ чолғу оркестрининг концерти.
10.45 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.05 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Раиснинг ташвишлари». Телевизион ҳужжатли фильм
15.35 Л. Кассиль қаҳрамонлари экранда. «Болакайлар». Телевизион бадиий фильм («Экран»). 2-серия.
16.40 «Рус тили».
17.10 «Эрмитаж».
17.45 XV Бутуниттифоқ болалар ва ўсмирлар музикаси ҳафталиги.
18.30 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
19.00 Мультипликацион фильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сиз бунга қодирсиз».
20.20 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
23.10 «Дунё воқеалари».
23.25 «Давр ва ўзим ҳақимда».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «306-иш». Бадиий фильм.
10.35 «Онамларнинг мактаби».
11.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 Рус халқ эртаклари.
12.30 Инглиз тили.
13.00 «Ҳарбий шон-шуҳрат ёдгорликлари». Ҳужжатли фильм
13.20 «2-«А» синфидаги кучли шахс». Телевизион бадиий фильм («Экран»).
14.25 КЕМЕРОВО ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
15.25 «Яшаш — фикрлаш, ижод қилиш демакдир».
15.55 «Йўл уфққа бориб туташади». Илмий-оммабоп фильм
18.30 Янгиликлар.
18.50 «Хотиранинг тўрт юз йиллиги». Ҳужжатли фильм
19.00 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун».
19.30 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан».
20.00 «Инсон ва қонун».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!»
20.45 Реклама.
20.50 «Оптимал вариант».
21.15 Ёзги вақтга ўтиш ҳақида.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Композитор Е. Птичкиннинг авторлик концерти.

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Ўринбосарлар улғаймоқда».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
18.15 Янгиликлар.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин ҳақида ҳикоялар».
18.40 «Қоплон учун уй». Мультфильм.
18.50 Хотира кунига.
19.00 «Халқ контроли экрани»
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 «Бўстон». Тележурнал.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Н. Ҳамроқулов куйлайди.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Инсон ва замин».
23.05 «Бугун оламда нима гап?».

● ЎзТВ II

ШАНБА, 29. III

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.40 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
10.50 «Здоровье».
11.35 «Будулайнинг қайтиши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.
12.40 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун».
13.10 «Нафосат йўллари».
13.40 «Дунё воқеалари».
13.55 «Ҳайвонот оламида».
14.55 СССР халқ артисти, кинорежиссёр С. А. Герасимов бадиий фильмлари.
17.35 «9-студия».
18.35 Ёзги вақтга ўтиш ҳақида.
18.50 «Цирк майдонида».
19.45 «Кинопанорама».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Талабларингизга биноан учрашувлар.
23.10 Янгиликлар.
23.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Днепр»—«Динамо» (Минск). 2-тайм.
24.00 «Московские новости» газетасининг соврини учун спорт гимнастикаси бўйича халқаро мусобақалар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Эртак ҳақида мулоҳазалар».
9.30 Ритмик гимнастика.
10.00 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
10.30 «Сиз яратган боғ».
11.00 Болалар қўшиқларидан концерт.
11.55 «Стадион ҳамма учун».
12.25 «Гатчинанинг қайта туғилиши».
12.55 «Энг иссиқ ой». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1-серия.
14.05 «Билимимиз — қудратимиз».
14.50 Вокал дуэтлар.
15.05 «Саёҳатчилар клуби».
16.05 И. С. Тургенев театри.
17.15 Ўсмирлар учун музикали кўрсатув.
19.00 Ю. Эдлис. «Йўл-йўлакай». Телевизион спектакль.
19.40 «Ладо Гудиашвили билан учрашувлар». Телевизион фильм.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Фома ҳақида».
20.45 В. Левченко куйлайди.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 «Гран-па». Телевизион бадиий фильм премьераси

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Мактаб ўқувчилари учун.
8.10 «Янги шаҳар».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 Врач маслаҳати.
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 Ёш олимлар телеклуби.
10.00 «Туғилган кун». Мультфильм.
10.15 «Касаба союзлари — коммунизм мактаби» (рус.).
10.45 «Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз».
11.15 «Саломат бўлинг!»
11.45 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!
12.15 «Ота меҳрини кўрмаганлар».
Бадиий фильм («Мосфильм»).
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб — бизнинг дўстимиз».
18.50 «Футбол чорраҳаларида».
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 Хотира кунига. «Ижод саҳифалари». Ойдин Собирова.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Дебют». Ёш хонандаларнинг телевизион конкурси.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.00 «Дўстлик экрани».
23.00 Хотира кунига. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

● ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ЯКШАНБА, 30. III

БУГУН РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ МАРОТАБА ХОТИРА КУНИ НИШОНЛАНАДИ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.40 Ритмик гимнастика.
10.10 «Пейзаж». Ҳужжатли фильм.
10.20 «Спортлото»нинг 13-тиражи.
10.30 «Будильник».
11.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
12.00 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
12.30 «Саёҳатчилар клуби».
13.30 «Музикали киоск».
14.00 «Қишлоқ янгиликлари».
15.00 «Ералаш»
15.10 Саманта Смит хотирасига бағишланган Москва — Миннесота телекўприги.
16.10 Киноафиша.
17.10 «Эртак ҳузурида меҳмонда».
18.55 «Халқаро панорама».
19.40 Чет эл фильмлари экрани.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Святослав Рихтер Шуман музикаларини чалади».
23.10 Янгиликлар.
23.15 «Московские новости» газетасининг соврини учун

● МТ II

9.00 «Зарядкага сафланинг!».
9.20 «Гран-па». Телевизион бадиий фильм.
10.40 «Карадаг — мўътабар ер».
11.00 «Рус тили».
11.30 ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
12.50 «Энг иссиқ ой». Бадиий фильм. 2-серия.
13.55 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
14.25 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан».
15.00 «Кимнинг кўчасида байрам?».
15.50 «Дунё ва ёшлар» кўрсатувига ойлик илова.
17.20 «Бехаловатлик». Телевизион фильм-спектакль премьераси.
18.50 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
19.50 Баскетбол бўйича СССР чемпионати.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!».
20.45 Реклама.
20.50 «Революция рассомлари».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Муҳаббат ва нафрат». Бадиий фильм

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Танбур ва дутор наволари».
8.10 «Уй сари узоқ йўл». Ҳужжатли фильм («Ўзкинохроника»).
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 «Хотира». Ҳужжатли фильм
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 «Жасур карнайчилар».
10.00 Ижодкор ёшлар учун.
10.20 «Нонни эъзозланг».
11.00 «Қалб саховати». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
11.30 «Инсон ва табиат».
12.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади.
17.50 Кўрсатувлар программаси.
17.55 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «Помир» (Душанба).
18.45 «Заминнинг барча гуллари». Телефильм.
19.00 Болалар учун. «Ўйлаб топ»
19.30 «АХБОРОТ» (рус.).
19.45 М. Тожиевнинг 12-«Хотира» симфониясини ЎзССР Давлат телерадиосининг камер оркестри ижро этади.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Мақом кечаси.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Ҳаёт излари». Хотира кунига бағишланади.

● ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42.